

Συστήματα πρόσβασης
στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Higher Education
Access Systems

Ισπανία
Spain

Σειρά: Ευρωπαϊκές Μελέτες
European Studies Series

Συστήματα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση
Ισπανία

Σειρά: Ευρωπαϊκές Μελέτες

Higher Education Access Systems
Spain

European Studies Series

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων – Ανεξάρτητη Αρχή

National Exams Organization – Independent Authority

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων
Διεύθυνση Διοικητικής και Επιστημονικής Υποστήριξης
Τμήμα Επιστημονικής Υποστήριξης
Δρ Κωνσταντίνος Παπαμεντζελόπουλος,
Διευθυντής
Μαρία Λαϊνά, MA, MEd
Μαρία Κ. Παπαγεωργίου, MA, MEd
Δρ Ιωάννης Βασιλούδης

National Exams Organization
Directorate for Administrative and Scientific Support
Scientific Support Department
Dr Konstantinos Papamentzelopoulos,
Executive Director
Maria Laina, MA, MEd
Maria K. Papageorgiou, MA, MEd
Dr Ioannis Vassiloudis

Βιβλιογραφική Αναφορά: Βασιλούδης, Ι., Λαϊνά, Μ., Παπαγεωργίου, Μ., & Παπαμεντζελόπουλος, Κ. (2026). *Συστήματα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ισπανία. Σειρά: Ευρωπαϊκές Μελέτες*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.).

Citation: Vassiloudis, I., Laina, M., Papageorgiou, M., & Papamentzelopoulos, K. (2026). *Higher Education Access Systems. Spain. European Studies Series*. National Exams Organization (NEO).

Το έργο αυτό διατίθεται με άδεια Creative Commons

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνές (CC BY-NC-SA 4.0)

Προκειμένου να δείτε αντίγραφο της άδειας επισκεφθείτε: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.el>

Η έκδοση είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Ε.: eoe.minedu.gov.gr

© Ε.Ο.Ε., 2026

This work is licensed under a Creative Commons license

Attribution - NonCommercial - ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

To view a copy of the licence visit: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.el>

The publication is available online on the N.E.O. website.: eoe.minedu.gov.gr

© NEO, 2026

ISBN 978-618-87579-2-9

Ελληνική Δημοκρατία

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων
Ανεξάρτητη Αρχή

Α. Παπανδρέου 37, 151 22 Μαρούσι
+30 210 344 3841
eoe@minedu.gov.gr
<https://eoe.minedu.gov.gr/el/>

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος

Γεώργιος Δάσιος
Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών και
Αντεπιστέλλον μέλος της Ακαδημίας Αθηνών

Αντιπρόεδρος

Αγγελική Σύρκου
Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας και Παπυρολογίας
του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών

Μέλη

Ιωάννης Εμμανουήλ
Καθηγητής του Τμήματος Μαθηματικών
του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Γεώργιος Χατζαράκης
Καθηγητής Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης

Δρ Αθανασία Μπαλωμένου
Περιφερειακή Επόπτρια Ποιότητας Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας,
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Μαθηματικών

Δρ Κωνσταντίνος Αποστολόπουλος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φυσικών Επιστημών

Δρ Ελένη Βαρδάλου
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Οικονομίας

Δρ Ευστάθιος Ζωγόπουλος
Σύμβουλος Εκπαίδευσης Τεχνολογικών Επιστημών

Καλομοίρα Μαρούγκα
Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Ψηφιακών Συστημάτων, Υποδομών και Εξετάσεων
του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Hellenic Republic

εθνικός οργανισμός εξετάσεων

National Exams Organization

Independent Authority

37, A. Papandreou str., GR-151 22 Maroussi, Athens, Greece

+30 210 344 3841

eo@minedu.gov.gr

<https://eoe.minedu.gov.gr/en/>

BOARD OF DIRECTORS

President

George Dassios

*Professor Emeritus of Applied Mathematics, University of Patras, Greece,
and Corresponding Member of the Academy of Athens, Greece*

Vice President

Angeliki Syrkou

*Professor of Ancient Greek Literature and Papyrology, Department of Philology,
University of Patras, Greece*

Members

Ioannis Emmanouil

Professor of Mathematics, National and Kapodistrian University of Athens, Greece

George E. Chatzarakis

Professor, School of Pedagogical and Technological Education, Athens, Greece

Dr Athanasia Balomenou

Regional Supervisor of Educational Quality, Western Greece, Education Consultant for Mathematics

Dr Constantinos Apostolopoulos

Education Consultant for Natural Sciences

Dr Eleni Vardalou

Education Consultant for Economics

Dr Efstathios Zogopoulos

Education Consultant for Mechanical Engineers

Kalomoira Marougka

*Head of the Directorate-General of Digital Systems, Infrastructures and Examinations,
Ministry of Education, Religious Affairs and Sports*

Πίνακας Περιεχομένων / Table of Contents

Ενότητα 1	7
Πρόλογος	9
Εισαγωγή	11
1. Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	12
2. Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση	13
2.1. Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση γενικής παιδείας	13
2.2. Ανώτερη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση	15
3. Εισαγωγικές εξετάσεις στα Α.Ε.Ι.	16
4. Διαδικασία εισαγωγής - Αριθμός εισακτέων	18
5. Προσαρμογή των κριτηρίων εισαγωγής	20
6. Σύστημα βαθμολόγησης - Αξιοπιστία σχολικής αξιολόγησης	21
7. Μαθήματα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γενικής παιδείας	22
8. Εναλλακτικές διαδρομές πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση	24
9. Υποστήριξη μαθητών - Συμπερίληψη	24
Section 2	27
Preface	29
Introduction	31
1. Access to Higher Education	32
2. Upper Secondary Education	33
2.1. General Upper Secondary Education	33
2.2. Upper Secondary Vocational Education	34
3. University Entrance Examinations	35
4. Admission Procedures - Number of Places	37
5. Adaptation of Admission Criteria	38
6. Grading System - Reliability of School-Based Assessment	40
7. General Upper Secondary Education Curriculum	41
8. Alternative Pathways to Higher Education	42
9. Student Support - Inclusion	42
Βιβλιογραφία / References	45
Παράρτημα / Appendix	49
I. Γλωσσάριο και Ακρωνύμια / Glossary and Acronyms	49
II. Ημερομηνίες διεξαγωγής εισαγωγικών εξετάσεων (PAU) /	53
University Entrance Examination Dates (PAU)	53
III. Ενδεικτικά θέματα εισαγωγικών εξετάσεων (PAU) /	57
Sample Entrance Examination Papers (PAU)	57

Ενότητα 1

ελληνική έκδοση

Πρόλογος

Η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί κομβικό μηχανισμό διαμόρφωσης εκπαιδευτικών και κοινωνικών ευκαιριών, καθώς συνδέεται άμεσα με την ισότητα, την κοινωνική κινητικότητα και την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου. Τα συστήματα εισαγωγής στη δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση αντικατοπτρίζουν τις ευρύτερες εκπαιδευτικές και κοινωνικές προτεραιότητες κάθε χώρας, ενώ παράλληλα επηρεάζουν τις επιλογές των μαθητών¹, τη λειτουργία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και τη σύνθεση του φοιτητικού πληθυσμού.

Από την ίδρυσή της η ελληνική ανεξάρτητη αρχή *Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.)* παρακολουθεί συστηματικά τις διεθνείς και ευρωπαϊκές εξελίξεις στα συστήματα πρόσβασης. Η ερευνητική αυτή διαδρομή ξεκίνησε το 2016² με την πρώτη συγκριτική μελέτη για δέκα ευρωπαϊκές χώρες, ενώ το ίδιο έτος ακολούθησε ειδική επίτομη έκδοση εμβάθυνσης για τέσσερις χώρες (Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία, Φινλανδία) ύστερα από διμερείς επαφές με τις οικείες πρεσβείες³. Το 2021⁴, ο Ε.Ο.Ε. προέβη σε μια διευρυμένη συγκεντρωτική μελέτη για τριάντα ευρωπαϊκές χώρες, επικαιροποιώντας και εμπλουτίζοντας τα διαθέσιμα δεδομένα.

Σήμερα, εγκαινιάζεται και τυπικά η εκδοτική σειρά «Ευρωπαϊκές Μελέτες» με τη θεματική ενότητα «Συστήματα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση», η οποία δίνει θεσμική και συστηματική μορφή στην πολυετή αυτή ερευνητική παρακαταθήκη του Ε.Ο.Ε. Σε αντίθεση με τις προγενέστερες ενιαίες συγκεντρωτικές εκδόσεις, ο Ε.Ο.Ε. επιλέγει πλέον την αυτόνομη έκδοση ειδικού τεύχους ανά χώρα. Η επιλογή αυτή υπαγορεύθηκε από την ανάγκη για βαθύτερη αναλυτική αποτύπωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε εθνικού συστήματος, καθώς και για την ταχύτερη διάχυση της επικαιροποιημένης πληροφορίας στην επιστημονική και εκπαιδευτική κοινότητα, χωρίς τις καθυστερήσεις που συνεπάγεται η παράλληλη ολοκλήρωση μιας πολυσέλιδης πολύτομης μελέτης.

Σκοπός της σειράς είναι η αναλυτική παρουσίαση των εκπαιδευτικών διαδρομών που οδηγούν στη δημόσια τριτοβάθμια εκπαίδευση, των διαδικασιών αξιολόγησης και επιλογής των υποψηφίων, του καθορισμού των κριτηρίων

¹ Για λόγους συντομίας και διευκόλυνσης της ανάγνωσης αξιοποιείται στην παρούσα μελέτη το γραμματικό αρσενικό γένος ως δηλωτικό όλων των φύλων.

² Λάμπος, Α., Μιτσιάλη, Χρ., & Παπαμεντζελόπουλος, Κ. (2016). *Ευρωπαϊκά εξεταστικά συστήματα. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7907503>

³ Λάμπος, Α., Μιτσιάλη, Χρ., & Παπαμεντζελόπουλος, Κ. (2016). *Επίτομη του συστήματος πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε Αγγλία, Γαλλία, Ιταλία, Φινλανδία*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7913166>

⁴ Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Παπαγεωργίου, Μ., & Φραγκούλια, Α. (2021). *Μελετώντας τον τρόπο εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των ευρωπαϊκών χωρών*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7919107>

εισαγωγής, καθώς και των ειδικών ρυθμίσεων που αφορούν υποψηφίους με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι θεματικοί αυτοί άξονες συγκροτούν ταυτόχρονα και τους βασικούς δείκτες αποτύπωσης του συστήματος πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η μεθοδολογία, η οποία εφαρμόστηκε για την εκπόνηση των μελετών, συνδύασε συλλογή δεδομένων, εξέταση του ισχύοντος νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου και διαδικασίες διασταύρωσης των πληροφοριών. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω ειδικά διαμορφωμένου ερωτηματολογίου⁵, το οποίο αναπτύχθηκε από τον Ε.Ο.Ε. και διαβιβάστηκε μέσω του Δικτύου Ευρυδίκη στις χώρες-μέλη του. Αρχικά, τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν αποτέλεσαν την κύρια πηγή των επικαιροποιημένων δεδομένων των μελετών που απαρτίζουν τη σειρά «Ευρωπαϊκές Μελέτες» και συμπληρώθηκαν από την ανάλυση σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών κειμένων, καθώς και από πληροφορίες που αντλήθηκαν από τους επίσημους φορείς οι οποίοι είναι αρμόδιοι για τη διαμόρφωση και εφαρμογή των διαδικασιών πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στη συνέχεια, οι μελέτες διαβιβάστηκαν στις πρεσβείες των εξεταζόμενων χωρών στην Ελλάδα με στόχο τη διασταύρωση των πληροφοριών και τον εμπλουτισμό των μελετών με πρόσθετα στοιχεία και διευκρινίσεις.

Μέσα από την ανάλυση των διαθέσιμων δεδομένων επιδιώκεται η ανάδειξη των βασικών χαρακτηριστικών των ευρωπαϊκών συστημάτων πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η κατανόηση των ιδιαίτερων αυτών χαρακτηριστικών συμβάλλει τόσο στον επιστημονικό διάλογο για τις πολιτικές εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση όσο και στην αποτίμηση διαφορετικών εκπαιδευτικών μοντέλων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η παρούσα έκδοση εγκαινιάζει τη σειρά εστιάζοντας στην Ισπανία. Η επιλογή της Ισπανίας ως πρώτου σταθμού, καθώς και η αλληλουχία των χωρών που θα ακολουθήσουν στη σειρά, καθορίζεται αμιγώς από επιχειρησιακά και ερευνητικά κριτήρια: τη χρονική ετοιμότητα επεξεργασίας των πρωτογενών δεδομένων και την ταχύτητα ανταπόκρισης των αρμόδιων εθνικών φορέων και διπλωματικών αρχών κατά τη διαδικασία διασταύρωσης των στοιχείων.

Ευχαριστίες

Το Τμήμα Επιστημονικής Υποστήριξης του Ε.Ο.Ε. εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες του προς τους υπευθύνους του δικτύου Ευρυδίκη, οι οποίοι συνέβαλαν στη συλλογή και επικαιροποίηση των στοιχείων μέσω της συμπλήρωσης του σχετικού ερωτηματολογίου έρευνας, καθώς και προς τα στελέχη της Πρεσβείας της Ισπανίας στην Ελλάδα, τα οποία προέβησαν σε κριτική ανάγνωση και αξιολόγηση της παρούσας μελέτης, παρέχοντας πρόσθετα στοιχεία. Η συμβολή τους υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική για τη διασφάλιση της ακρίβειας, της πληρότητας και της εγκυρότητας του περιεχομένου της μελέτης.

⁵ Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Λαϊνά, Μ., Παπαγεωργίου, Μ., & Βασιλούδης, Ι. (2025). *Ερωτηματολόγιο Έρευνας για την Πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14759746>

Εισαγωγή

Στην παρούσα μελέτη εξετάζεται το σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της Ισπανίας, μιας χώρας με έντονα αποκεντρωμένη διοικητική οργάνωση και πολυεπίπεδη εκπαιδευτική διακυβέρνηση. Το ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα συνδυάζει έναν κοινό εθνικό κανονιστικό πυρήνα με σημαντικές αρμοδιότητες των Αυτόνομων Κοινοτήτων, γεγονός που επηρεάζει τόσο τη λειτουργία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όσο και τις διαδικασίες πρόσβασης στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.). Η ανάλυση του ισπανικού μοντέλου παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς συνδυάζει την εσωτερική αξιολόγηση κατά τη σχολική φοίτηση με την εξωτερική αξιολόγηση μέσω εθνικών εξετάσεων, ενώ παράλληλα ενσωματώνει μηχανισμούς διαφοροποίησης, κοινωνικής μέριμνας και περιφερειακής αυτονομίας.

Βασικά σημεία

- Η ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση γενικής παιδείας οδηγεί στην απόκτηση του αντίστοιχου απολυτηρίου, το οποίο αποτελεί προϋπόθεση για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Εισαγωγικές Εξετάσεις: Οι απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οφείλουν να συμμετάσχουν σε αυτές τις εξετάσεις, οι οποίες διακρίνονται σε δύο μέρη:
 - Υποχρεωτικό μέρος: Περιλαμβάνει τέσσερα (ή πέντε, σε κοινότητες με συν-επίσημη γλώσσα) βασικά μαθήματα.
 - Προαιρετικό μέρος: Οι υποψήφιοι μπορούν να εξεταστούν σε επιπλέον μαθήματα για να αυξήσουν τη βαθμολογία εισαγωγής.
- Διαδικασία Εισαγωγής και Αριθμός Εισακτέων: Οι υποψήφιοι υποβάλλουν αίτηση μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας της κάθε Αυτόνομης Κοινότητας. Ο αριθμός των θέσεων είναι αυστηρά προκαθορισμένος και αποφασίζεται σε περιφερειακό επίπεδο.
- Εναλλακτικές Διαδρομές: Προβλέπονται ειδικές διαδικασίες εισαγωγής με ποσοστώσεις θέσεων για υποψηφίους άνω των 25, 40 και 45 ετών που δεν διαθέτουν τους τυπικούς τίτλους σπουδών, μέσω ειδικών εξετάσεων ή αξιολόγησης επαγγελματικής εμπειρίας.
- Υποστήριξη μαθητών και Συμπερίληψη: Το σύστημα προωθεί την ένταξη των μαθητών με αναπηρία, προβλέποντας ποσόστωση 5% επί των διαθέσιμων θέσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κατά τις εξετάσεις παρέχονται εξατομικευμένες προσαρμογές, όπως παράταση χρόνου και χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών.

1. Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

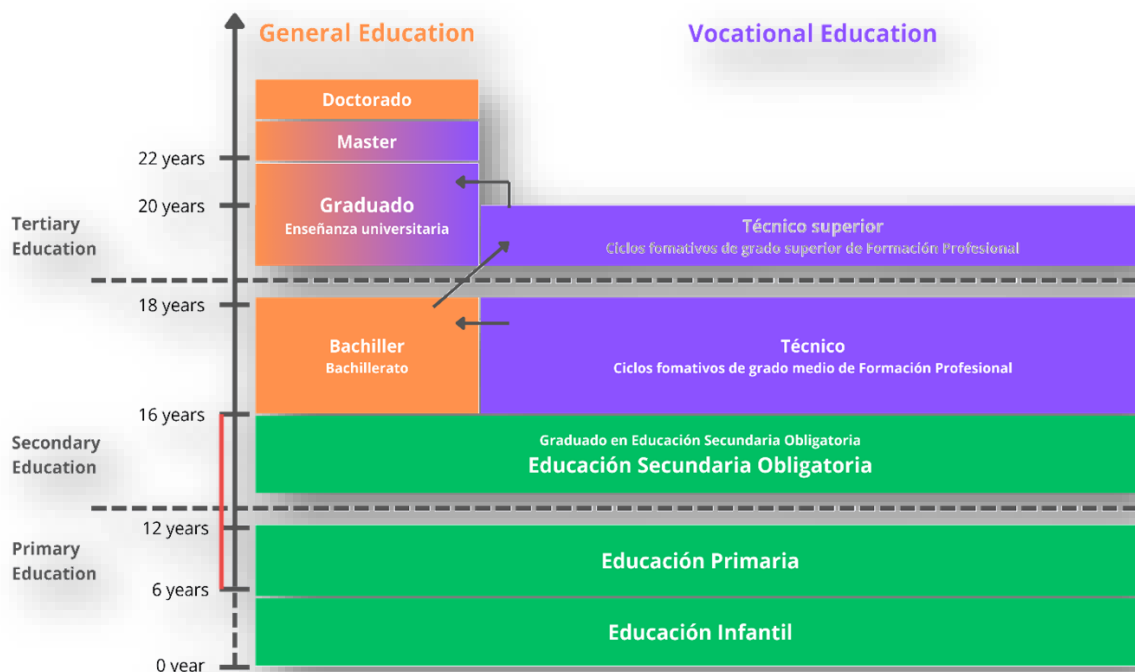
Το ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα (Εικόνα 1) χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό αποκέντρωσης, καθώς οι αρμοδιότητες κατανέμονται μεταξύ της κεντρικής διοίκησης, η οποία καθορίζει τα βασικά στοιχεία του συστήματος, και των Αυτόνομων Κοινοτήτων⁶, οι οποίες αναπτύσσουν και εφαρμόζουν τις ρυθμίσεις στην επικράτειά τους. Οι σχολικές μονάδες διαθέτουν παιδαγωγική, οργανωτική και διοικητική αυτονομία, ενώ η συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας στη διοίκηση, λειτουργία και αξιολόγησή τους αποτελεί θεμελιώδη αρχή του συστήματος. Η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ισπανία οργανώνεται σε περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο. Αυτό προκύπτει τόσο από το γενικό εκπαιδευτικό πλαίσιο (ν. 3/2020, ο οποίος τροποποίησε τον ν. 2/2006 και εισήγαγε μία εκτενή εκπαιδευτική μεταρρύθμιση) όσο και από το Βασιλικό Διάταγμα 534/2024, μέσω του οποίου ρυθμίζεται η πρόσβαση στα Α.Ε.Ι. Η μεταρρύθμιση εφαρμόστηκε σταδιακά από το 2020-2021 έως το 2023-2024 και ενίσχυσε τον μαθητοκεντρικό προσανατολισμό του συστήματος, δίνοντας έμφαση στα δικαιώματα του παιδιού, στην ισότητα των φύλων, στη συνεχή βελτίωση των σχολικών μονάδων, στην εξατομίκευση της μάθησης, στις ψηφιακές δεξιότητες και στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ισπανία οργανώνεται σε δύο βασικούς πυλώνες: την πανεπιστημιακή εκπαίδευση (ISCED 6-8)⁷ και την ανώτερη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και (ISCED 5), η οποία εστιάζει στην πρακτική εξειδίκευση και την άμεση ένταξη στην αγορά εργασίας. Τμήμα της τριτοβάθμιας, μη πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, επαγγελματικής εκπαίδευσης αποτελούν και τα προγράμματα εξειδικευμένης εκπαίδευσης (ανώτερες επαγγελματικές σπουδές πλαστικών τεχνών και σχεδίου, ανώτερες καλλιτεχνικές σπουδές και ανώτερη αθλητική εκπαίδευση). Για την πρόσβαση στην τριτοβάθμια πανεπιστημιακή εκπαίδευση απαιτείται η ολοκλήρωση της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και η επιτυχής συμμετοχή σε εισαγωγικές

⁶ Η Ισπανία οργανώνεται διοικητικά ως Κράτος των Αυτονομιών (Estado de las Autonomías), ένα αποκεντρωμένο μοντέλο διοίκησης, ανάμεσα στο ενιαίο και το ομοσπονδιακό σύστημα. Αποτελείται από 17 Αυτόνομες Κοινότητες και δύο Αυτόνομες Πόλεις, καθεμία με δικό της κοινοβούλιο και κυβέρνηση. Οι κοινότητες, σε περιφερειακό επίπεδο, ασκούν σημαντικές αρμοδιότητες σε τομείς όπως η Παιδεία, η Υγεία, ο Πολιτισμός και η Κοινωνική Πρόνοια, ενώ το κεντρικό κράτος καθορίζει το γενικό θεσμικό πλαίσιο και διατηρεί αποκλειστικές εξουσίες σε ζητήματα όπως η εξωτερική πολιτική, η άμυνα, η μετανάστευση, το δικαστικό σύστημα και η βασική εθνική νομοθεσία. Εκτός από την επίσημη ισπανική γλώσσα (Καστιλιάνικα), την οποία οφείλουν να γνωρίζουν όλοι οι πολίτες, ορισμένες Κοινότητες διαθέτουν συν-επίσημες γλώσσες (επίσημες γλώσσες στις αντίστοιχες Αυτόνομες Κοινότητες, σύμφωνα με τα καταστατικά αυτονομίας τους), οι οποίες χρησιμοποιούνται, από κοινού με την επίσημη ισπανική γλώσσα στην εκπαίδευση. Στο Βασιλικό Διάταγμα 798/2025 αναφέρεται ότι σύμφωνα με τα καταστατικά αυτονομίας αναγνωρίζονται ως συν-επίσημες γλώσσες τα Βασκικά, τα Καταλανικά, τα Βαλενθιανά, τα Γαλικιανά και τα Αραβικά/Οξιτανικά.

⁷ Τα ακρωνύμια και οι κύριοι ισπανικοί όροι που χρησιμοποιούνται στην παρούσα μελέτη επεξηγούνται στο Παράρτημα (Ι. Γλωσσάριο και Ακρωνύμια).

εξετάσεις ή η κατοχή απολυτηρίου ανώτερης τριτοβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Εικόνα 1. Διάγραμμα του εκπαιδευτικού συστήματος της Ισπανίας

Πηγή: <https://studying-in-spain.com/wp-content/uploads/2024/02/Spanish-Education-System-Visualized.png>

2. Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Η ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ισπανία, είναι προαιρετική, έχει τυπική διάρκεια δύο ετών (μαθητές 16-18 ετών) και παρέχεται μέσω δύο εκπαιδευτικών διαδρομών:

α. της γενικής ακαδημαϊκής εκπαίδευσης (Bachillerato), η οποία προσφέρεται από σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Institutos de Educación Secundaria - IES) και

β. της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (Formación Profesional - FP) μέσου επιπέδου (grado medio). Η επαγγελματική εκπαίδευση παρέχεται από όσα IES συνδυάζουν γενική και επαγγελματική κατεύθυνση, από ιδρύματα επαγγελματικής κατάρτισης (Institutos de Formación Profesional), από σχολές ολοκληρωμένης επαγγελματικής κατάρτισης (Centros Integrados de formación Profesional) και εθνικές σχολές αναφοράς (Centros de Referencia Nacional), οι οποίες εξειδικεύονται σε διαφορετικούς παραγωγικούς τομείς.

2.1. Ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση γενικής παιδείας

Το Bachillerato είναι πρόγραμμα γενικής παιδείας που προσφέρει ακαδημαϊκό προσανατολισμό και στοχεύει στην προετοιμασία των μαθητών για την τριτοβάθμια εκπαίδευση ή για ανώτερη επαγγελματική κατάρτιση. Περιλαμβάνει δύο έτη σπουδών, με ανώτατο όριο φοίτησης τα τέσσερα έτη, οργανώνεται σε

διαφορετικές κατευθύνσεις σπουδών με ευέλικτο τρόπο⁸, και περιλαμβάνει υποχρεωτικά μαθήματα, μαθήματα κατεύθυνσης και μαθήματα επιλογής. Στο Βασιλικό Διάταγμα 243/2022, με το οποίο καθορίζεται η οργάνωση του Bachillerato, αναφέρεται ότι οι επιστημονικές κατευθύνσεις είναι οι εξής: Τέχνες, Επιστήμες και Τεχνολογία, Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες και Γενική Κατεύθυνση. Η Γενική Κατεύθυνση εισήχθη με τον ν. 3/2020 και η εφαρμογή της ξεκίνησε σταδιακά. Απευθύνεται σε μαθητές οι οποίοι δεν έχουν επιλέξει ακόμα την κατεύθυνσή τους, θέλουν να συνδυάσουν μαθήματα από διαφορετικούς τομείς ή στοχεύουν σε επαγγέλματα που απαιτούν σφαιρική μόρφωση. Οι διαφορετικές κατευθύνσεις παρέχουν στους μαθητές στοχευμένη προετοιμασία ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις μελλοντικές τους προοπτικές και επιλογές. Στο πλαίσιο κάθε κατεύθυνσης προβλέπονται ένα υποχρεωτικό μάθημα και δύο μαθήματα επιλογής⁹.

Η επιτυχής φοίτηση του μαθητή πιστοποιείται με την απόκτηση του απολυτηρίου ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Título de Bachiller). Το απολυτήριο απονέμεται στους μαθητές που ολοκλήρωσαν επιτυχώς, τουλάχιστον με βαθμό 5 (σε κλίμακα 0-10), όλα τα μαθήματα του προβλεπόμενου προγράμματος σπουδών. Κατ' εξαίρεση, ο σύλλογος διδασκόντων μπορεί να αποφασίσει την απονομή του απολυτηρίου ακόμη και με ένα μόνο μη επιτυχώς ολοκληρωμένο μάθημα, εφόσον κρίνει ότι έχουν επιτευχθεί οι γενικοί στόχοι και οι βασικές δεξιότητες που συνδέονται με τον τίτλο, δεν έχει σημειωθεί αδικαιολόγητη και συνεχής απουσία του μαθητή στο συγκεκριμένο μάθημα, ο μαθητής έχει συμμετάσχει σε όλες τις προβλεπόμενες διαδικασίες αξιολόγησης, και ο μέσος όρος των βαθμολογιών όλων των μαθημάτων που έχει παρακολουθήσει, συμπεριλαμβανομένου του μη επιτυχώς ολοκληρωμένου, είναι ίσος ή μεγαλύτερος του 5. Το απολυτήριο είναι ενιαίο, εθνικά αναγνωρισμένο, και σε αυτό αναγράφεται η κατεύθυνση σπουδών την οποία έχει ακολουθήσει ο κάθε μαθητής και ο αριθμητικός μέσος όρος των βαθμολογιών όλων των μαθημάτων που έχει παρακολουθήσει κατά την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Οι απόφοιτοι του Bachillerato έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ανώτερου επιπέδου (ciclos formativos de grado superior). Για την πρόσβασή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οφείλουν να συμμετάσχουν στις εθνικές εισαγωγικές εξετάσεις στα Α.Ε.Ι. (Pruebas de Acceso a la Universidad - PAU)¹⁰, με τις οποίες πιστοποιείται ότι ο απόφοιτος κατέχει τις γνώσεις και τις

⁸ Στο Βασιλικό Διάταγμα 243/2022 αναφέρεται επίσης ότι οι εκπαιδευτικές διοικήσεις μπορούν να θεσπίσουν μέτρα που επιτρέπουν σε έναν μαθητή να ολοκληρώσει το Bachillerato σε τρία σχολικά έτη, σε κανονικό καθεστώς φοίτησης, σε περίπτωση που αυτό είναι επιβεβλημένο λόγω των ατομικών αναγκών φοίτησης.

⁹ Όλα τα γνωστικά αντικείμενα ανά επιστημονική κατεύθυνση παρουσιάζονται στην ενότητα 7.

¹⁰ EBAU/EnAU: Ακρωνύμια που χρησιμοποιούνταν ευρέως τα προηγούμενα χρόνια (Evaluación de Bachillerato para el Acceso a la Universidad) και εξακολουθούν να χρησιμοποιούνται σε ορισμένες

ακαδημαϊκές δεξιότητες που απαιτούνται για να εισαχθεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Μέσω της επιτυχούς συμμετοχής του υποψηφίου στις PAU διασφαλίζεται το δικαίωμα πρόσβασής του στα Α.Ε.Ι.

2.2. Ανώτερη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση

Σύμφωνα με τον ν. 3/2022 για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθιερώθηκε η διττή επαγγελματική εκπαίδευση. Στο πλαίσιο αυτό οι μαθητές συνδυάζουν τη θεωρητική και εργαστηριακή κατάρτιση με την πρακτική κατάρτιση (γενική ή εντατική) μέσω πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις, η οποία συνοδεύεται από κοινωνική ασφάλιση. Στην περίπτωση της εντατικής κατάρτισης η πρακτική άσκηση είναι αμειβόμενη μέσω ειδικής σύμβασης εργασίας. Η μεταρρύθμιση αυτή έχει ενισχύσει σημαντικά την απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Η επιτυχής φοίτηση στην ανώτερη επαγγελματική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (grado medio) οδηγεί στον τίτλο του «Τεχνικού» (Técnico) Επαγγελματικής Κατάρτισης, Εικαστικών - Παραστατικών Τεχνών ή Αθλητισμού.

Απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης μπορούν να παρακολουθήσουν ανώτερη τριτοβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση (grado superior), η οποία αποτελεί τριτοβάθμια μη πανεπιστημιακή εκπαίδευση, και να αποκτήσουν τον τίτλο του «Ανώτερου Τεχνικού» (Técnico Superior), ωστόσο δεν έχουν δυνατότητα άμεσης πρόσβασης στην τριτοβάθμια πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Οι απόφοιτοι της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης (κάτοχοι τίτλου «Τεχνικού») που επιθυμούν να εισαχθούν στην τριτοβάθμια πανεπιστημιακή εκπαίδευση σε συναφή προγράμματα σπουδών, μπορούν να αποκτήσουν το απολυτήριο γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Título de Bachiller). Σύμφωνα με το Άρθρο 23 του Βασιλικού Διατάγματος 243/2022 (Real Decreto 243/2022), για την απόκτηση του απολυτηρίου αυτού απαιτείται η εγγραφή, φοίτηση και επιτυχής αξιολόγηση στα κοινά μαθήματα του Bachillerato (Ισπανική Γλώσσα και Λογοτεχνία I & II, Ιστορία της Ισπανίας, Φιλοσοφία, Ξένη Γλώσσα I & II και, όπου προβλέπεται, η συν-επίσημη γλώσσα της κάθε Αυτόνομης Κοινότητας). Ο τελικός βαθμός του απολυτηρίου προκύπτει συνδυαστικά κατά 60% από τον μέσο όρο της βαθμολογίας φοίτησης στα μαθήματα αυτά (συνεχής/προφορική αξιολόγηση και σχολικές εξετάσεις) και κατά 40% από τον μέσο όρο του ήδη αποκτηθέντος τίτλου Técnico. Οι απόφοιτοι της ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης, οι οποίοι κατέχουν τίτλο «Ανώτερου Τεχνικού» (Επαγγελματικής Κατάρτισης, Καλών Τεχνών και Σχεδίου ή Αθλητισμού), έχουν

Αυτόνομες Κοινότητες. Σημειώνεται ότι για τη συμμετοχή των υποψηφίων στις PAU απαιτείται η πληρωμή τέλους συμμετοχής (για το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026, το συνολικό κόστος κυμαινόταν ενδεικτικά μεταξύ 53 € και 125 €), το οποίο διαφοροποιείται ανάλογα με την Αυτόνομη Κοινότητα και τον αριθμό των μαθημάτων στα οποία εξετάζεται ο μαθητής, ενώ προβλέπονται μειώσεις βάσει κοινωνικών κριτηρίων.

τη δυνατότητα απευθείας εγγραφής σε προπτυχιακά προγράμματα Α.Ε.Ι. συναφή με την ειδικότητά τους, χωρίς να απαιτείται η συμμετοχή τους στις PAU, εφόσον ο μέσος όρος του τίτλου σπουδών τους καλύπτει τη βάση εισαγωγής. Σε διαφορετική περίπτωση μπορούν να συμμετάσχουν στις προαιρετικές εξετάσεις, προκειμένου να αυξήσουν τον τελικό βαθμό εισαγωγής.

3. Εισαγωγικές εξετάσεις στα Α.Ε.Ι.

Οι υποψήφιοι εξετάζονται υποχρεωτικά (fase obligatoria) στα μαθήματα που παρακολούθησαν στο τελευταίο έτος του Bachillerato. Οι PAU περιλαμβάνουν τέσσερα μαθήματα, τρία κοινά και ένα μάθημα κατεύθυνσης. Τα τρία κοινά μαθήματα είναι η Ισπανική Γλώσσα και Λογοτεχνία, η Ιστορία της Ισπανίας ή η Ιστορία της Φιλοσοφίας (οι μαθητές επιλέγουν το ένα από τα δύο γνωστικά αντικείμενα) και μία ξένη γλώσσα. Το τέταρτο μάθημα είναι το υποχρεωτικό μάθημα της κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει οι μαθητές κατά τη διάρκεια φοίτησής τους στο Bachillerato (Πίνακας 1). Οι υποψήφιοι στις Αυτόνομες Κοινότητες με συν-επίσημη εθνική γλώσσα οφείλουν να εξεταστούν και στο μάθημα Γλώσσα και Λογοτεχνία της αντίστοιχης γλώσσας¹¹. Στο Παράρτημα της παρούσας μελέτης παρατίθενται ενδεικτικά πληροφορίες σχετικά με τις ημερομηνίες διεξαγωγής των PAU της κανονικής περιόδου, καθώς και θέματα προς εξέταση για το σχολικό έτος 2025-2026.

Πίνακας 1. Μαθήματα υποχρεωτικών PAU ανά επιστημονική κατεύθυνση

Επιστημονική κατεύθυνση	Μαθήματα εξετάσεων
Τέχνες: Εικαστικών Τεχνών	Καλλιτεχνικό Σχέδιο II
Τέχνες: Μουσικής και Παραστατικών Τεχνών	Μουσική Ανάλυση II ή Παραστατικές Τέχνες II (κατ' επιλογή του μαθητή)
Επιστημών και Τεχνολογίας	Μαθηματικά II ή Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες II (κατ' επιλογή του μαθητή)
Κοινωνικών Επιστημών και Ανθρωπιστικών Σπουδών	Λατινικά II ή Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες II (κατ' επιλογή του μαθητή)
Γενική Κατεύθυνση	Γενικές Επιστήμες

Τα γραπτά δοκίμια των υποψηφίων βαθμολογούνται σε κλίμακα από 0 έως 10 με δυο δεκαδικά ψηφία. Το Βασιλικό Διάταγμα 534/2024 προβλέπει ότι τα θέματα των εξετάσεων μπορούν να απαιτούν κλειστού, ημιδομημένου ή ανοικτού τύπου απαντήσεις, με την προϋπόθεση ότι, σε κάθε εξέταση, η βαθμολογία που αντιστοιχεί στο σύνολο των ερωτήσεων ή δραστηριοτήτων ανοικτής και ημιδομημένης απάντησης ανέρχεται τουλάχιστον στο 70% της συνολικής βαθμολογίας. Η συνολική βαθμολογία των PAU είναι ο μέσος όρος που προκύπτει από τις βαθμολογίες των εξεταζόμενων μαθημάτων στρογγυλοποιημένος στο

¹¹ Στις Αυτόνομες Κοινότητες με συν-επίσημη γλώσσα οι εξεταζόμενοι επιλέγουν, πλην της Ισπανικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, σε ποια γλώσσα θα εξεταστούν στα υπόλοιπα εξεταζόμενα μαθήματα.

πλησιέστερο χιλιοστό. Θα πρέπει να είναι ίση ή μεγαλύτερη του βαθμού 4, ώστε ο υποψήφιος να έχει τη δυνατότητα να δηλώσει κάποια σχολή/τμήμα Α.Ε.Ι. Ο συνολικός βαθμός πρόσβασης (*calificación de acceso*) στο πανεπιστήμιο υπολογίζεται μέσω σταθμισμένου μέσου όρου στρογγυλοποιημένου στο πλησιέστερο χιλιοστό, ο οποίος προκύπτει κατά 60% από τον μέσο όρο του Bachillerato¹² και κατά 40% από τη βαθμολογία στις PAU. Οι προϋποθέσεις πρόσβασης στα Α.Ε.Ι. πληρούνται όταν ο συνολικός βαθμός πρόσβασης είναι ίσος ή μεγαλύτερος του βαθμού 5. Η βαθμολογία των PAU έχει απεριορίστη ισχύ για την πρόσβαση στα προπτυχιακά προγράμματα των Α.Ε.Ι.

Ωστόσο, κάποιες σχολές, και ιδιαίτερα σχολές υψηλής ζήτησης, έχουν ως βάση εισαγωγής βαθμολογία μεγαλύτερη του βαθμού 10. Σε αυτή την περίπτωση οι υποψήφιοι, κατά την ίδια εξεταστική περίοδο με την υποχρεωτική εξέταση, θα πρέπει να εξεταστούν σε προαιρετικές (*fase voluntaria*) εξετάσεις μαθημάτων κατεύθυνσης, προκειμένου να αυξήσουν τον τελικό βαθμό εισαγωγής (*nota de admisión*) και να βελτιώσουν τη θέση κατάταξης που θα λάβουν. Σε σχολές με βάση κοντά στο 10, η εισαγωγή είναι εφικτή και χωρίς τις προαιρετικές εξετάσεις, αν και η συμμετοχή σε αυτές μπορεί να βελτιώσει τον τελικό βαθμό εισαγωγής και τη θέση κατάταξης του υποψηφίου. Οι υποψήφιοι εξετάζονται έως και σε τρία μαθήματα, γενικής παιδείας ή ειδικότητας, επιπλέον εκείνων που λήφθηκαν υπόψη για τον υπολογισμό του βαθμού πρόσβασης (*calificación de acceso*). Για τον υπολογισμό του τελικού βαθμού εισαγωγής, τα Α.Ε.Ι. επιλέγουν τις δύο υψηλότερες βαθμολογίες από τα μαθήματα στα οποία εξετάστηκε ο υποψήφιος. Αυτές πολλαπλασιάζονται με ειδικούς συντελεστές βαρύτητας (0,1 ή 0,2), τους οποίους ορίζει η κάθε σχολή για τα μαθήματα που είναι συναφή με το γνωστικό της αντικείμενο. Ο τελικός βαθμός εισαγωγής (*nota de admisión*), στρογγυλοποιημένος στο πλησιέστερο χιλιοστό, υπολογίζεται προσθέτοντας στον βαθμό πρόσβασης (*calificación de acceso*) τις σταθμισμένες βαθμολογίες των πρόσθετων εξεταζόμενων μαθημάτων¹³. Οι βαθμολογίες αυτές έχουν ισχύ κατά τη διάρκεια του έτους στο οποίο επιτυγχάνονται και για τα δύο επόμενα έτη.

Υποψήφιοι, οι οποίοι επιθυμούν να βελτιώσουν τον συνολικό βαθμό πρόσβασης, μπορούν να συμμετάσχουν στις PAU κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του ίδιου έτους ή των επόμενων ετών (PAU - *Convocatoria Extraordinaria*). Εξετάζονται εκ νέου σε όλα τα εξεταζόμενα μαθήματα και λαμβάνεται υπόψη η υψηλότερη βαθμολογία πρόσβασης από όσες έχουν επιτευχθεί.

Το εθνικό νομοθετικό πλαίσιο καθορίζει τα γενικά κριτήρια διεξαγωγής και αξιολόγησης των PAU σε όλη τη χώρα. Η γενική εποπτεία ασκείται από το

¹² Δεν υπολογίζεται στον μέσο όρο η βαθμολογία στο μάθημα των Θρησκευτικών.

¹³ Μέσω των συντελεστών βαρύτητας μπορούν να προστεθούν έως τέσσερις επιπλέον μονάδες στον βαθμό πρόσβασης, με αποτέλεσμα ο βαθμός 14 να αποτελεί τον ανώτατο βαθμό εισαγωγής.

Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού (Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes), αλλά η υλοποίηση και ο οργανωτικός σχεδιασμός ανατίθενται στις Αυτόνομες Κοινότητες σε συνεργασία με τα Α.Ε.Ι. της κάθε περιφέρειας. Οι περιφερειακές αρχές σε συνεργασία με τα αντίστοιχα Α.Ε.Ι. συγκροτούν οργανωτικές επιτροπές¹⁴ που είναι υπεύθυνες για τη διεξαγωγή των PAU, την προσαρμογή των εξεταζόμενων θεμάτων στις εθνικές κατευθύνσεις και την εφαρμογή κοινών πρωτοκόλλων αξιολόγησης. Οι επιτροπές αυτές λειτουργούν εντός του πλαισίου που ορίζει το κράτος, αλλά έχουν την αυτονομία να διαχειρίζονται τις PAU σε περιφερειακό επίπεδο, εξασφαλίζοντας τόσο τη συμμόρφωση με τις εθνικές προδιαγραφές όσο και την προσαρμογή των εξετάσεων στις τοπικές εκπαιδευτικές ιδιαιτερότητες. Ωστόσο, καταγράφεται ετερογένεια μεταξύ των Αυτόνομων Κοινοτήτων, καθώς κάθε κοινότητα αναπτύσσει τη δική της μορφή εξετάσεων με διαφορετική δομή, περιεχόμενο, τύπους ερωτήσεων και κριτήρια βαθμολόγησης.

4. Διαδικασία εισαγωγής - Αριθμός εισακτέων

Η Γενική Διάσκεψη Πολιτικής για τα Πανεπιστήμια (Conferencia General de Política Universitaria), η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Επιστημών, Καινοτομίας και Ανώτατης Εκπαίδευσης (Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades), λειτουργεί ως συμβουλευτικό και συντονιστικό όργανο μεταξύ του κράτους (Υπουργείου) και των Αυτόνομων Κοινοτήτων, διασφαλίζοντας μεταξύ άλλων αρμοδιοτήτων, ότι οι διαδικασίες πρόσβασης και εισαγωγής στα πανεπιστήμια ακολουθούν ενιαίες πολιτικές και εθνικά πρότυπα. Αποτελείται από τον επικεφαλής του Υπουργείου Επιστήμης, Καινοτομίας και Πανεπιστημίων, ο οποίος προεδρεύει, τους επικεφαλής της ανώτατης εκπαίδευσης στα Διοικητικά Συμβούλια των Αυτόνομων Κοινοτήτων, και πέντε μέλη τα οποία διορίζονται από την προεδρία της Γενικής Διάσκεψης Πολιτικής για τα Πανεπιστήμια.

Οι υποψήφιοι υποβάλλουν αίτηση μέσω κεντρικής πλατφόρμας της κάθε Αυτόνομης Κοινότητας για όλα τα δημόσια πανεπιστήμια της συγκεκριμένης περιφέρειας. Ο αριθμός των προσφερόμενων θέσεων ανά τμήμα Α.Ε.Ι. είναι αυστηρά προκαθορισμένος (*numerus clausus*) και αποφασίζεται σε περιφερειακό επίπεδο από τα Α.Ε.Ι. σε συνεργασία με τις επιτροπές ανώτατης εκπαίδευσης των Αυτόνομων Κοινοτήτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η εθνική κυβέρνηση, σε συμφωνία με τη Γενική Διάσκεψη Πολιτικής για τα Πανεπιστήμια, μπορεί να καθορίσει μέγιστο αριθμό εισαγωγής πρωτοετών φοιτητών σε συγκεκριμένα

¹⁴ Σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα 534/2024, οι οργανωτικές επιτροπές συγκροτούν τις εξεταστικές επιτροπές, στις οποίες θα πρέπει να εξασφαλίζεται, εφόσον είναι εφικτό, ισόρροπη εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών. Επιπλέον, για κάθε μάθημα πρέπει να διασφαλίζεται η συμμετοχή, σε ποσοστό τουλάχιστον 40%, διδασκόντων που ορίζονται από τα Α.Ε.Ι., καθώς και, σε ποσοστό τουλάχιστον 40%, εκπαιδευτικών της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά προτίμηση διδασκόντων στη δεύτερη τάξη του Bachillerato.

προπτυχιακά προγράμματα (όπως στον τομέα της Υγείας), ώστε να καλυφθούν οι απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της διεθνούς νομοθεσίας, καθώς και οι εθνικές κοινωνικές ανάγκες.

Οι υποψήφιοι οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις πρόσβασης διατηρούν το δικαίωμα υποβολής παράλληλων αιτήσεων εισαγωγής στα δημόσια πανεπιστημιακά ιδρύματα¹⁵ σε περισσότερες από μία περιφέρειες, τηρώντας τις προθεσμίες και τις διαδικαστικές ρυθμίσεις κάθε Αυτόνομης Κοινότητας. Η εισαγωγή γίνεται με βάση τη σειρά προτίμησης και τη βαθμολογική κατάταξη του υποψηφίου, κατά φθίνουσα σειρά, έως την κάλυψη των θέσεων. Καθώς δεν υπάρχει ένα εθνικό κεντρικό σύστημα κατανομής, ένας υποψήφιος μπορεί να επιτύχει ταυτόχρονα σε τμήματα διαφορετικών περιφερειών, δεσμεύοντας προσωρινά περισσότερες από μία θέσεις εντός του καθορισμένου αριθμού εισακτέων (*numerus clausus*). Το γεγονός αυτό οδηγεί σε τεχνητή αύξηση των αρχικών βάσεων εισαγωγής και προσωρινή απόρριψη άλλων υποψηφίων.

Συνήθως υπάρχει μία αρχική φάση αιτήσεων μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των PAU, ωστόσο οι ακριβείς ημερομηνίες και οι επιμέρους διαδικαστικές ρυθμίσεις καθορίζονται από τα Α.Ε.Ι. σε συνεργασία με τις επιτροπές ανώτατης εκπαίδευσης των Αυτόνομων Κοινοτήτων. Επιπλέον, σε περιφερειακό επίπεδο εφαρμόζονται διάφορες πρακτικές προκειμένου να καλυφθούν θέσεις οι οποίες έμειναν κενές μετά την αρχική περίοδο υποβολής, όπως λίστες αναμονής, πολλαπλοί γύροι κατανομής θέσεων ή συμπληρωματική περίοδος αιτήσεων (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Ενδεικτικά παραδείγματα τμημάτων του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης με τις βάσεις εισαγωγής ανά περίοδο υποβολής αιτήσεων εισαγωγής (ακαδημαϊκό έτος 2025-2026)

Σχολές/Τμήματα	Βάσεις εισαγωγής: Αρχική περίοδος	Βάσεις εισαγωγής: Συμπληρωματική περίοδος
Βιοχημείας	12,262	---
Γεωλογίας	5,000	5,836
Δημόσιας Διοίκησης	5,228	9,453
Ιατρικής	13,100	----
Κλασικής Φιλολογίας	5,000	7,053
Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας	5,000	5,000
Μηχανικής Δεδομένων και Τεχνητής Νοημοσύνης	12,775	----
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης	10,262	----

¹⁵ Για τη φοίτηση σε δημόσια Α.Ε.Ι. σε προπτυχιακό επίπεδο προβλέπονται ετήσια δίδακτρα, τα οποία κυμαίνονται από 700 € έως 1.700 € ανά έτος για Ισπανούς φοιτητές (για το 2025-2026), ανάλογα με την Αυτόνομη Κοινότητα, το προπτυχιακό πρόγραμμα και τον αριθμό πιστωτικών μονάδων του προγράμματος. Επιπλέον, προβλέπονται μειώσεις διδάκτρων βάσει κοινωνικών κριτηρίων ή ακαδημαϊκών επιδόσεων.

5. Προσαρμογή των κριτηρίων εισαγωγής

Η εισαγωγή των υποψηφίων στα ισπανικά Α.Ε.Ι. διέπεται από ενιαίο κρατικό νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο θεσπίζεται από την κεντρική διοίκηση, μέσω του Υπουργείου Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού, σε συνεργασία με το Υπουργείο Επιστημών, Καινοτομίας και Ανώτατης Εκπαίδευσης. Το πλαίσιο αυτό καθορίζει τη γενική δομή και τα κριτήρια της διαδικασίας πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση. Ωστόσο, τα Α.Ε.Ι., σε συνεργασία με τις επιτροπές ανώτατης εκπαίδευσης σε επίπεδο Αυτόνομης Κοινότητας, σύμφωνα με το ισχύον κρατικό κανονιστικό πλαίσιο μπορούν να θέτουν τους συντελεστές βαρύτητας ανά μάθημα στις προαιρετικές εξετάσεις μαθημάτων κατεύθυνσης. Οι συντελεστές είναι δυνατό να διαφοροποιούνται ανά πρόγραμμα σπουδών και ανά ίδρυμα. Στον Πίνακα 3 παρουσιάζονται ενδεικτικά παραδείγματα συντελεστών βαρύτητας του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης για τις σχολές/τα τμήματα του Πίνακα 2.

Πίνακας 3. Ενδεικτικά παραδείγματα συντελεστών βαρύτητας του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης για τα μαθήματα κατεύθυνσης της δεύτερης τάξης του *Bachillerato* στις προαιρετικές εξετάσεις (ακαδημαϊκό έτος 2025-2026)

Μαθήματα \ Σχολές/Τμήματα	ΚΦ	ΒΧ	Γ	Ι	ΜΔ/ ΤΝ	ΚΠΑ	ΔΔ	ΠΤΔΕ
Μουσική Ανάλυση ΙΙ								0,2
Παραστατικές Τέχνες ΙΙ	0,2					0,1	0,1	0,2
Γενικές Επιστήμες			0,2					0,2
Καλλιτεχνικό Σχέδιο ΙΙ								0,2
Λατινικά ΙΙ	0,2					0,2	0,2	0,2
Μαθηματικά ΙΙ	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες ΙΙ	0,1					0,2	0,2	0,2
Βιολογία		0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
Χορωδία και Φωνητική Τεχνική ΙΙ								0,2
Τεχνικό Σχέδιο ΙΙ	0,1		0,1		0,2	0,1	0,1	0,2
Εφαρμοσμένο Τεχνικό Σχέδιο για Εικαστικές Τέχνες								0,2
Σχέδιο	0,1				0,1	0,1	0,1	0,2
Επιχειρήσεις και Σχεδιασμός Επιχειρηματικών Μοντέλων	0,1				0,1	0,2	0,2	0,2
Φυσική		0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
Βασικές Αρχές της Τέχνης	0,2					0,2	0,1	0,2
Γεωγραφία	0,2					0,2	0,2	0,2
Γεωλογία και Περιβαλλοντικές Επιστήμες		0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Αρχαία Ελληνικά ΙΙ	0,2					0,2	0,2	0,2
Ιστορία της Φιλοσοφίας / Ιστορία της Ισπανίας	0,2					0,2	0,2	0,2
Ιστορία της Μουσικής και του Χορού						0,1		0,2
Ιστορία της Τέχνης	0,2					0,2	0,2	0,2
Δραματική Λογοτεχνία	0,2							0,2
Πολιτιστικά και Καλλιτεχνικά Κινήματα	0,1					0,2		0,2
Τεχνικές Γραφικής-Πλαστικής Έκφρασης								0,2
Τεχνολογία και Μηχανική ΙΙ					0,2			0,2

Μαθήματα \ Σχολές/Τμήματα	ΚΦ	ΒΧ	Γ	Ι	ΜΔ/ ΤΝ	ΚΠΑ	ΔΔ	ΠΤΔΕ
Χημεία		0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
Ξένες Γλώσσες	0,2			0,1*		0,2	0,2	0,2

Επεξήγηση σχολών/τμημάτων Α.Ε.Ι.: ΚΦ=Κλασικής Φιλολογίας, ΒΧ=Βιοχημείας, Γ=Γεωλογίας, Ι=Ιατρικής, ΜΔ/ΤΝ= Μηχανικής Δεδομένων και Τεχνητής Νοημοσύνης, ΚΠΑ= Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας, ΔΔ=Δημόσιας Διοίκησης, ΠΤΔΕ= Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

* Στην Ιατρική η μόνη πρόσθετη ξένη γλώσσα που λαμβάνει συντελεστή βαρύτητας είναι τα Γαλλικά.

Σημειώνεται ότι για αθλητές υψηλού επιπέδου προβλέπεται ειδική κατηγορία εισαγωγής και τα Α.Ε.Ι. είναι υποχρεωμένα να δεσμεύουν συγκεκριμένο ποσοστό θέσεων (3% για προπτυχιακά προγράμματα σπουδών ή 5% ειδικά για προγράμματα που σχετίζονται με τον αθλητισμό ή την υγεία). Η ρύθμιση εντάσσεται στο πλαίσιο ειδικών ποσοστώσεων πρόσβασης, αναγνωρίζοντας την ιδιαίτερη κατάσταση των αθλητών και διευκολύνοντας την πρόσβασή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

6. Σύστημα βαθμολόγησης - Αξιοπιστία σχολικής αξιολόγησης

Η ενδοσχολική αξιολόγηση των μαθητών στην Ισπανία οργανώνεται ως συνεχής και πολυδιάστατη διαδικασία, η οποία περιλαμβάνει διαγνωστική, διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση. Βασίζεται σε ποικιλία εργαλείων, όπως η συμμετοχή στην τάξη, οι προφορικές εξετάσεις, οι γραπτές δοκιμασίες, τα σχέδια δράσης, οι πειραματικές δραστηριότητες και ο φάκελος μαθητή (portfolio). Η σχολική επίδοση στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση αξιολογείται συνήθως σε κλίμακα από 0 έως 10, στην οποία ο βαθμός 10 αντιστοιχεί στην ανώτερη επίδοση και ο βαθμός 5 στον ελάχιστο βαθμό επιτυχίας¹⁶.

Η αξιοπιστία των ενδοσχολικών βαθμών ενισχύεται μέσω της θεσμοθετημένης αναλογίας 60/40, σύμφωνα με την οποία η μέση βαθμολογία του Bachillerato συνεισφέρει κατά 60% στη βαθμολογία πρόσβασης στα Α.Ε.Ι., ενώ η επίδοση στις εισαγωγικές εξετάσεις (PAU) κατά 40%. Για να συνυπολογιστεί η βαθμολογία των εξετάσεων PAU, ο συνολικός μέσος όρος του υποψηφίου στα μαθήματα της υποχρεωτικής φάσης πρέπει να είναι τουλάχιστον 4/10 χωρίς να απαιτείται η επίτευξη της βάσης σε κάθε μάθημα ξεχωριστά. Κατά τη διαδικασία εισαγωγής, εφαρμόζονται επιπλέον συντελεστές βαρύτητας στις βαθμολογίες συγκεκριμένων εξεταζόμενων μαθημάτων, ενισχύοντας τη συμβολή εκείνων που παρουσιάζουν υψηλή συνάφεια με το επιλεγμένο πρόγραμμα σπουδών.

¹⁶ Σε μαθητές με μέσο όρο ≥ 9 στη Β' τάξη απονέμεται τιμητική διάκριση (Matrícula de Honour en Bachillerato). Σε περιπτώσεις ισοβαθμίας λαμβάνονται υπόψη οι βαθμοί της Α' τάξης και το portfolio του μαθητή. Κάθε σχολείο μπορεί να χορηγήσει μία τιμητική διάκριση ανά 20 μαθητές (5%) ή μία συνολικά αν το τμήμα έχει λιγότερους από 20. Οι μαθητές που την αποκτούν απαλλάσσονται από τα δίδακτρα του πρώτου έτους πανεπιστημιακών σπουδών, χωρίς αυτό να αποκλείει τη δυνατότητα λήψης κρατικών υποτροφιών.

Επιπλέον, στο ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα προβλέπεται θεσμική αξιολόγηση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Σε κεντρικό επίπεδο αρμόδιος φορέας είναι το Εθνικό Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης (Instituto Nacional de Evaluación Educativa), το οποίο συνεργάζεται με τις εκπαιδευτικές διοικήσεις των Αυτόνομων Κοινοτήτων. Η άμεση εποπτεία ασκείται από τις υπηρεσίες εκπαιδευτικής επιθεώρησης σε επίπεδο Αυτόνομης Κοινότητας, με βασικούς στόχους την αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, τη διασφάλιση της τήρησης της νομοθεσίας, τη βελτίωση της ποιότητας και την προώθηση της ισότητας στην εκπαίδευση. Σε περίπτωση που από την ανάλυση των βαθμολογικών αποτελεσμάτων προκύψουν ενδείξεις συστηματικών αποκλίσεων μεταξύ της ενδοσχολικής αξιολόγησης και των επιδόσεων στις εισαγωγικές εξετάσεις, οι υπηρεσίες εκπαιδευτικής επιθεώρησης μπορούν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, να προχωρήσουν σε περαιτέρω διερεύνηση και να εισηγηθούν ενέργειες για τη βελτίωση των ενδοσχολικών διαδικασιών αξιολόγησης. Σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα 68/2026, οι εκθέσεις της επιθεώρησης δεν έχουν, κατά κανόνα, δεσμευτικό χαρακτήρα, εκτός εάν ρητή διάταξη ορίζει διαφορετικά. Ωστόσο, παρά το ενιαίο εθνικό πλαίσιο, η εκπαιδευτική πολιτική είναι σε μεγάλο βαθμό αποκεντρωμένη, με αποτέλεσμα κάθε Αυτόνομη Κοινότητα να διαμορφώνει τις δικές της προτεραιότητες στο αναλυτικό πρόγραμμα και να αναπτύσσει διαφορετικές κουλτούρες αξιολόγησης και διδακτικές πρακτικές. Οι διαφοροποιήσεις αυτές αντικατοπτρίζονται σε διαφορετικές παραδόσεις βαθμολόγησης και σε ποικίλες προσεγγίσεις ως προς την εφαρμογή των κριτηρίων αξιολόγησης, γεγονός που οδηγεί σε αποκλίσεις μεταξύ περιφερειών και ενισχύει την ετερογένεια των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων¹⁷.

7. Μαθήματα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης γενικής παιδείας

Στον Πίνακα 4 παρουσιάζονται τα γνωστικά αντικείμενα, κοινά μαθήματα, μαθήματα κατεύθυνσης (υποχρεωτικά) και μαθήματα επιλογής, ανά έτος φοίτησης στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Bachillerato).

¹⁷ Σε μελέτη των Cabrera & Ballesteros Moscosio (2023) αναφέρεται ότι οι υψηλότερες βάσεις εισαγωγής σε Ιατρικές σχολές στην Ισπανία για την περίοδο 2018/19-2022/23 εντοπίζονται στις Αυτόνομες Κοινότητες της Μαδρίτης (13,314), της Βαλένθια (13,338), της Μούρθια (13,356), της Καστίλλης-Λα Μάντσα (13,404) και της Ανδαλουσίας (13,454). Αντίθετα, η Ιατρική σχολή στην Καταλονία ήταν εκείνη με τις χαμηλότερες βάσεις εισαγωγής σε όλη τη χρονική περίοδο που αναλύθηκε. Η υψηλότερη βάση που καταγράφηκε ήταν 12,820, για το ακαδημαϊκό έτος 2022/23, δηλαδή 0,36 μονάδες κάτω από τον εθνικό μέσο όρο. Ετερογένεια των αποτελεσμάτων στις εισαγωγικές εξετάσεις ανά περιφέρεια και βαθμολογικός πληθωρισμός στα μαθήματα του Bachillerato σε σχέση με τις επιδόσεις στις εθνικές εξετάσεις, ανά τύπο σχολείου (ιδιωτικά/δημόσια) και ανά περιφέρεια, επισημαίνονται και σε έρευνες των Veas & Gonorova (2025) και Sacristán Adinolfi (2023) αντίστοιχα.

Πίνακας 4. Γνωστικά αντικείμενα ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανά επιστημονική κατεύθυνση

Επιστημονικές κατευθύνσεις	Μαθήματα	Τάξη Bachillerato
Κοινά μαθήματα	Ισπανική Γλώσσα και Λογοτεχνία Ι, (Συν-επίσημη Γλώσσα Ι, όπου υπάρχει), Φιλοσοφία, Ξένη Γλώσσα Ι, Φυσική Αγωγή	1ο έτος
	Ισπανική Γλώσσα και Λογοτεχνία ΙΙ, (Συν-επίσημη Γλώσσα ΙΙ, όπου υπάρχει), Ιστορία της Ισπανίας, Ιστορία της Φιλοσοφίας, Ξένη Γλώσσα ΙΙ	2ο έτος
Τέχνες Εικαστικές Τέχνες, Εικόνα και Σχεδιασμός (υποκατεύθυνση)	Καλλιτεχνικό Σχέδιο Ι (υποχρεωτικό)	1ο έτος
	Οπτικοακουστική Κουλτούρα, Εφαρμοσμένο Τεχνικό Σχέδιο για Εικαστικές Τέχνες Ι, Καλλιτεχνικά Έργα, Τρισδιάστατη σύνθεση (επιλογής)	
	Καλλιτεχνικό Σχέδιο ΙΙ (υποχρεωτικό)	2ο έτος
	Εφαρμοσμένο Τεχνικό Σχέδιο για Εικαστικές Τέχνες ΙΙ, Σχέδιο, Βασικές Αρχές της Τέχνης, Τεχνικές Γραφικής-Πλαστικής Έκφρασης (επιλογής)	
Τέχνες Μουσική και Παραστατικές Τέχνες (υποκατεύθυνση)	Μουσική Ανάλυση Ι ή Παραστατικές Τέχνες (υποχρεωτικά)	1ο έτος
	Χορωδία και Φωνητική Τεχνική Ι, Οπτικοακουστική Κουλτούρα, Μουσική Γλώσσα και Πρακτική (προαιρετικά)	
	Μουσική Ανάλυση ΙΙ ή Παραστατικές Τέχνες ΙΙ (υποχρεωτικά)	2ο έτος
	Ιστορία Μουσικής και Χορού, Δραματική Λογοτεχνία, Χορωδία και Φωνητική Τεχνική ΙΙ (επιλογής)	
Επιστήμες και Τεχνολογία	Μαθηματικά Ι (υποχρεωτικό)	1ο έτος
	Βιολογία, Γεωλογία και Περιβαλλοντικές Επιστήμες, Τεχνικό Σχέδιο Ι, Φυσική και Χημεία, Τεχνολογία και Μηχανική Ι (επιλογής)	
	Μαθηματικά ΙΙ ή Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες ΙΙ (υποχρεωτικά)	2ο έτος
	Βιολογία, Τεχνικό Σχέδιο ΙΙ, Φυσική, Γεωλογία και Περιβαλλοντικές Επιστήμες, Χημεία, Τεχνολογία και Μηχανική ΙΙ (επιλογής)	
Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες	Λατινικά Ι ή Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες Ι (υποχρεωτικά)	1ο έτος
	Οικονομία, Αρχαία Ελληνικά Ι, Σύγχρονη Παγκόσμια Ιστορία, Παγκόσμια Λογοτεχνία, Λατινικά Ι*, Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες Ι* (επιλογής)	
	Λατινικά ΙΙ ή Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες ΙΙ (υποχρεωτικά)	2ο έτος
	Επιχειρήσεις και Σχεδιασμός Επιχειρηματικών Μοντέλων, Γεωγραφία, Αρχαία Ελληνικά ΙΙ, Ιστορία της Τέχνης, Λατινικά ΙΙ*, Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες ΙΙ* (επιλογής)	
Γενική Κατεύθυνση	Γενικά Μαθηματικά (υποχρεωτικό)	1ο έτος
	Οικονομία-Επιχειρηματικότητα και Επιχειρηματική Δραστηριότητα και μαθήματα επιλογής από τις υπόλοιπες κατευθύνσεις (επιλογής)	
	Γενικές Επιστήμες (υποχρεωτικό)	2ο έτος
	Πολιτιστικά και Καλλιτεχνικά Κινήματα και μαθήματα επιλογής από τις υπόλοιπες κατευθύνσεις (επιλογής)	

*Αν ένας μαθητής δεν το επιλέξει ως υποχρεωτικό μάθημα, μπορεί να το παρακολουθήσει ως μάθημα επιλογής.

Σε κάθε κατεύθυνση οι μαθητές είναι υποχρεωμένοι να παρακολουθήσουν κοινά μαθήματα, ένα υποχρεωτικό μάθημα από το κάθε έτος ως μάθημα κατεύθυνσης, ενώ από τα μαθήματα επιλογής του κάθε έτους πρέπει να

επιλέξουν δύο. Οι σχολικές μονάδες είναι υπεύθυνες για την οργάνωση των μαθημάτων επιλογής, στα οποία πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνεται τουλάχιστον μία δεύτερη ξένη γλώσσα, καθώς και τα μαθήματα Οικονομία-Επιχειρηματικότητα και Επιχειρηματική Δραστηριότητα και Πολιτιστικά και Καλλιτεχνικά Κινήματα της Γενικής Κατεύθυνσης.

8. Εναλλακτικές διαδρομές πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Η εκπαιδευτική πολιτική της Ισπανίας προβλέπει ειδική διαδικασία εξετάσεων με ειδικές ποσοστώσεις επί του συνόλου των διαθέσιμων θέσεων για ενήλικες, οι οποίοι δεν διαθέτουν απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέσω τριών διακριτών οδών:

α. για άτομα άνω των 25 ετών (2% των θέσεων), τα οποία συμμετέχουν σε ειδικές προφορικές και γραπτές εξετάσεις που οργανώνονται από τα Α.Ε.Ι. και στις οποίες περιλαμβάνονται εξέταση στην Ισπανική Γλώσσα και σε μία ξένη γλώσσα, σχολιασμός κειμένου και εξέταση γνώσεων σχετικών με το ζητούμενο προπτυχιακό πρόγραμμα,

β. για άτομα άνω των 40 ετών (1% έως 3% των θέσεων) με αποδεδειγμένη εργασιακή ή επαγγελματική εμπειρία σχετική με τις σπουδές που επιθυμούν να ακολουθήσουν, μέσω αξιολόγησης φακέλου προσόντων και συνέντευξης χωρίς γραπτή εξέταση,

γ. για άτομα άνω των 45 ετών (1% έως 3% των θέσεων), τα οποία συμμετέχουν σε ειδική γραπτή εξέταση (Ισπανική Γλώσσα και σχολιασμός κειμένου) και ενδεχομένως σε συνέντευξη, ανάλογα με τα κριτήρια που θέτει το κάθε Α.Ε.Ι.

9. Υποστήριξη μαθητών - Συμπερίληψη

Στο Άρθρο 71 του ν. 2/2006 για την Εκπαίδευση (LOE), όπως τροποποιήθηκε από τον ν. 3/2020 (LOMLOE), ορίζεται ότι οι εκπαιδευτικές αρχές οφείλουν να παρέχουν τα απαραίτητα μέσα, ώστε όλοι οι μαθητές να επιτύχουν τη μέγιστη προσωπική, πνευματική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη. Επιπλέον, πρέπει να διασφαλίζουν τους απαραίτητους πόρους, ώστε οι μαθητές οι οποίοι χρήζουν διαφορετικής εκπαιδευτικής μέριμνας από τη συνήθη, να είναι σε θέση να επιτύχουν τη μέγιστη δυνατή ανάπτυξη των προσωπικών τους ικανοτήτων και των στόχων που έχουν τεθεί γενικά για όλους τους μαθητές. Ως εκ τούτου, με βάση τις αρχές της ισότητας και της συμπερίληψης, ένας από τους κύριους στόχους του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ισπανία είναι η συμπερίληψη των μαθητών στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Σε σχέση με την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προβλέπεται ποσόστωση 5% επί του συνόλου των διαθέσιμων θέσεων των Α.Ε.Ι. για υποψηφίους με πιστοποιημένη αναπηρία. Σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα 534/2024 “οι εκπαιδευτικές αρχές θα καθορίσουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε, σε όλες τις διαδικασίες πρόσβασης και εισαγωγής στις επίσημες πανεπιστημιακές

σπουδές προπτυχιακού επιπέδου, να διασφαλίζονται η ισότητα των ευκαιριών, η μη διάκριση των μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες και η καθολική προσβασιμότητα". Στο πλαίσιο αυτό οι μαθητές λαμβάνουν κατά τη φοίτησή τους εξατομικευμένη φροντίδα, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει προσαρμογές στο αναλυτικό πρόγραμμα, εξειδικευμένο προσωπικό, υποστηρικτικό υλικό και χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών, ενώ κατά τη συμμετοχή τους στις εξετάσεις προβλέπονται μέτρα όπως παράταση χρόνου, εναλλακτικές μορφές παρουσίασης του υλικού, διασφάλιση της προσβασιμότητας της πληροφόρησης και της επικοινωνίας και παροχή ειδικού βοηθητικού προσωπικού.

Section 2

english version

Preface

Access to higher education is one of the most critical mechanisms shaping educational and social opportunities, as it is directly linked to educational equity, social mobility, and human capital development. Access and admission systems to public higher education reflect each country's broader educational, political, and social priorities, while also influencing student choices, the functioning of secondary education, and the composition of the student population.

Since its establishment, the Hellenic Independent Authority *National Exams Organization* (NEO) has systematically monitored international and European developments in higher education access and admission systems. This research trajectory began in 2016¹⁸ with the first comparative study covering ten European countries, followed that same year by a dedicated in-depth compendium focusing on four countries (England, France, Italy, Finland), resulting from bilateral contacts with the respective embassies¹⁹. In 2021²⁰, the NEO published an expanded comprehensive study encompassing thirty European countries, updating and enriching the available data.

Today, the European studies series has been officially launched under the thematic area “Higher Education Admission Systems”, giving this multi-year research legacy of the NEO an institutional and systematic form. Unlike earlier single-volume comprehensive publications, the NEO now publishes dedicated country-specific issues independently. This decision was guided by the need for a more thorough, in-depth analysis of each national system's distinct features, as well as the rapid dissemination of up-to-date information to the academic and educational community, avoiding the delays inherent in the parallel finalisation of an extensive multi-volume study.

This series presents the educational pathways leading to public higher education, the assessment and selection procedures for candidates, the definition of admission criteria, and specific provisions concerning inclusion. These thematic axes also constitute the primary indicators used to map higher education access systems. The methodology used in this series of studies combined data collection, the examination of applicable legislative and regulatory frameworks, as well as cross-referencing procedures. Data collection was based on a purpose-built survey questionnaire²¹

¹⁸ Lampos, A., Mitsiali, C., & Papamentzelopoulos, K. (2016). *European Examination Systems*. National Exams Organization. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7907503>

¹⁹ Lampos, A., Mitsiali, C., & Papamentzelopoulos, K. (2016). *Overview of the Higher Education access systems in England, France, Italy and Finland* [in Greek]. National Exams Organization. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7913166>

²⁰ Papamentzelopoulos, K., Papageorgiou, M., & Fragkouli, A. (2021). *Studying the method of admission to higher education in European countries* [in Greek]. National Exams Organization. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7919107>

²¹ Papamentzelopoulos, K., Laina, M., Papageorgiou, M., & Vassiloudis, I. (2025). *Survey Questionnaire on Access to Higher Education*. National Exams Organization. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14759746>

developed by the NEO and disseminated to member countries via the *Eurydice* network. Initially, the collected data served as the primary source of updated information for the studies for the European studies series “Higher Education Access Systems”, supplemented by analysis of relevant legislative and regulatory texts and information from the official bodies responsible for designing and implementing higher education access procedures. The study then forwarded the findings to the embassies of the countries in Greece to cross-reference them and enrich the research with additional details and clarifications.

Through the analysis of available data, this study seeks to highlight the key features of the European systems of access to higher education. Understanding these characteristics contributes to both the scholarly dialogue on higher education admission policies and the evaluation of educational models across Europe.

The present publication launches the series by focusing on Spain. The choice of Spain as the initial subject, as well as the sequence of subsequent countries in the series, is determined strictly by operational and research criteria: the readiness of primary data for processing and the responsiveness of competent national authorities and diplomatic missions during the information cross-referencing process.

Acknowledgements

The Scientific Support Department of the NEO expresses its warm gratitude to the representatives of the *Eurydice* network, who contributed to the collection and updating of data by completing the relevant Survey questionnaire, as well as to the officials of the Embassy of Spain in Greece, who critically reviewed and evaluated this study, providing valuable additional insights. Their contribution was essential in ensuring the accuracy, completeness, and validity of the study's content.

Introduction

The present study examines Spain's higher education access system, a country characterised by a highly decentralised administrative structure and multi-level educational governance. The Spanish educational system combines a common national regulatory core with substantial competences devolved to the Autonomous Communities, which influences both the operation of upper secondary education and admission procedures to Higher Education Institutions (HEIs). The Spanish model is of particular interest because it combines school-based internal assessment with external assessment via national examinations, while also incorporating mechanisms for differentiation, social equity provision, and regional autonomy.

Key Points

- General upper secondary education leads to the upper secondary school leaving certificate, which is a prerequisite for university access.
- University Entrance Examinations: Upper secondary school graduates must participate in these examinations. They are divided into two parts:
 - Compulsory part: Comprises four (or five, in Autonomous Communities with a co-official language) core subjects.
 - Optional part: Candidates may take additional subject examinations to increase their admission score.
- Admission procedures and number of places: Candidates submit their applications through each Autonomous Community's online platform. The number of available places is strictly predetermined and decided at the regional level.
- Alternative pathways: Specific admission procedures with reserved quotas are established for candidates over the ages of 25, 40, and 45 who do not hold formal academic credentials, assessed via dedicated examinations or professional experience validation.
- Student support and Inclusion: The system promotes the inclusion of students with disabilities by allocating a 5% reserved quota of available university places. During examinations, individualised support measures and accommodations, such as extended time and assistive technologies, are provided.

1. Access to Higher Education

The Spanish educational system is highly decentralised, with competences shared between the central administration, which defines the system's core framework, and the Autonomous Communities²², which develop and implement regulations within their respective territories. Schools exercise pedagogical, organisational, and managerial autonomy, while the educational community's participation in the governance, operation, and evaluation of school units is a fundamental principle of the system. Spain organises access to higher education at the regional level in accordance with the national regulatory framework. This derives from both the general legislative framework for education (Organic Law 3/2020, which amended Organic Law 2/2006 on Education and introduced an extensive educational reform) and Royal Decree 534/2024, which regulates access to Higher Education Institutions (HEIs). The reform was phased in gradually from the 2020-2021 to the 2023-2024 academic year. It reinforced the system's student-centred orientation, emphasising children's rights, gender equality, continuous school improvement, personalised learning, digital skills, and sustainable development.

Higher education in Spain is structured around two main pillars: university education (ISCED 6-8)²³ and advanced vocational training (ISCED 5), which focuses on practical specialisation and immediate integration into the labour market. Non-university advanced vocational education also includes specialised education programmes (advanced vocational studies in plastic arts and design, higher artistic studies, and advanced sports education). Access to university education requires completing upper secondary education and successfully passing university entrance examinations, or holding an advanced vocational training diploma under specific conditions.

²² Administratively, Spain is organised as a State of Autonomies (Estado de las Autonomías), a decentralised model of governance situated between a unitary and a federal system. It comprises 17 Autonomous Communities and two Autonomous Cities, each with its own parliament and government. At the regional level, the Communities exercise substantial powers in areas such as Education, Healthcare, Culture, and Social services. In contrast, the central state sets the overarching institutional framework and retains exclusive competences over foreign policy, defence, immigration, the judicial system, and basic national legislation. Alongside standard Spanish (Castilian), which all citizens must know, certain Communities have co-official languages (official languages within the respective Autonomous Communities, pursuant to their Statutes of Autonomy) that are used jointly with Spanish in education. Royal Decree 798/2025 notes that, in accordance with their respective Statutes of Autonomy, Basque, Catalan, Valencian, Galician, and Aranese/Occitan are recognised as co-official languages.

²³ The acronyms and key Spanish terms used across this study are explained in the Appendix (I. Glossary and Acronyms).

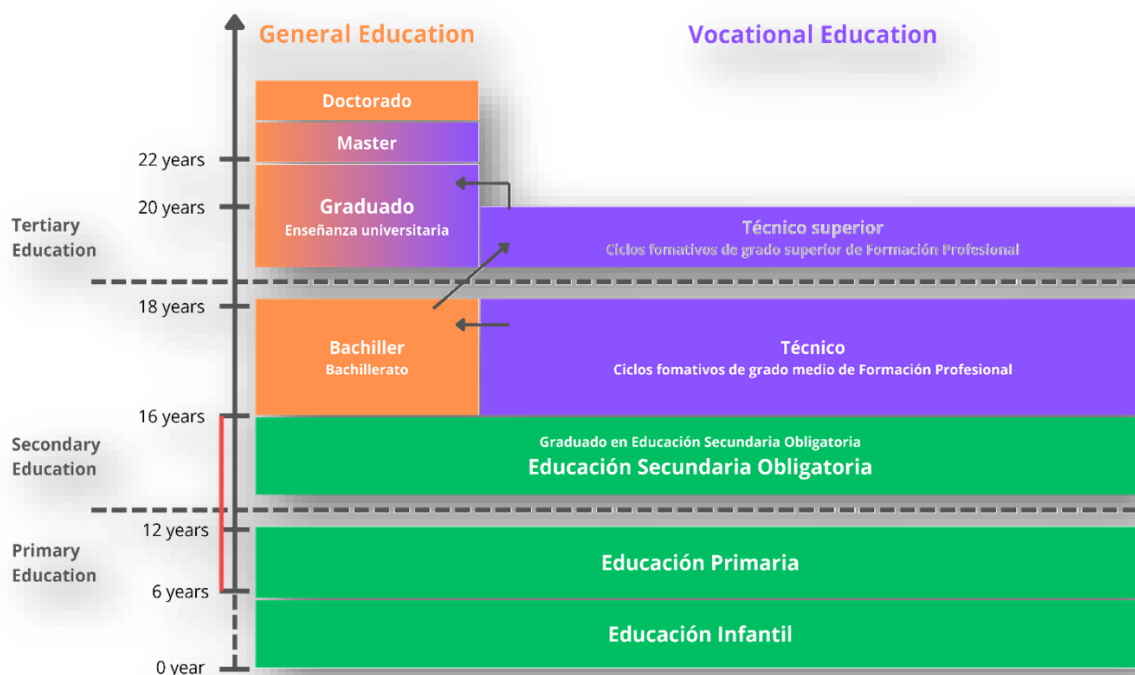

Figure 1. Diagram of the Spanish Education System

Source: <https://studying-in-spain.com/wp-content/uploads/2024/02/Spanish-Education-System-Visualized.png>

2. Upper Secondary Education

Upper secondary education in Spain is non-compulsory, has a standard duration of two years (students aged 16-18), and is delivered through two educational pathways:

- General academic education (Bachillerato), provided by secondary education institutes (Institutos de Educación Secundaria - IES), and
- Intermediate vocational training (Formación Profesional - FP, grado medio), provided by those IES that combine general and vocational cycles — as well as by specialised vocational training institutes (Institutos de Formación Profesional), integrated vocational training centres (Centros Integrados de Formación Profesional), and national reference centres (Centros de Referencia Nacional), which specialise in different productive sectors.

2.1. General Upper Secondary Education

The Bachillerato is a general education programme with an academic orientation that prepares students for higher education or intermediate vocational training. It comprises two academic years, with a maximum study period of four years. It is flexibly organised into different modalities²⁴, and encompasses core compulsory

²⁴ Royal Decree 243/2022 also stipulates that educational administrations may introduce measures allowing a student to complete the Bachillerato over three academic years under regular enrollment status, if required due to their individual circumstances.

subjects, modality-specific subjects, and elective subjects. Royal Decree 243/2022, which establishes the organisation of the Bachillerato, defines the following academic modalities: Arts, Science and Technology, Humanities and Social Sciences, and the General Modality. Organic Law 3/2020 introduced the General Modality, and its implementation was phased in gradually. It is designed for students who have not yet chosen a specific specialisation, want to combine courses from different fields, or aspire to career paths that require a broad, interdisciplinary educational background. These diverse modalities provide tailored preparation aligned with students' interests and future educational and career prospects. Within each modality, one mandatory modality subject and two elective modality subjects are specified²⁵.

The award of the upper secondary school leaving certificate (Título de Bachiller) certifies the successful completion of a student's studies. The certificate is awarded to students who have successfully passed all subjects in the prescribed curriculum with a minimum grade of 5 (on a scale of 0-10). Exceptionally, the teachers' assembly may decide to award the certificate even with a single failed subject, provided that: the general objectives and core competencies associated with the qualification have been attained; the student has not accumulated unjustified and continuous absences in that specific subject; the student has participated in all required assessment procedures; and the arithmetic grade point average of all subjects taken, including the failed subject, is equal to or greater than 5. The school leaving certificate is standardised, nationally recognised, and specifies both the specialisation modality the student completed and the arithmetic grade point average of all subjects completed throughout upper secondary education.

Bachillerato graduates can continue their studies in higher education or advanced vocational training (ciclos formativos de grado superior). To access higher education, they must take the national university entrance examinations (Pruebas de Acceso a la Universidad - PAU)²⁶, which certify that the graduate has the knowledge and academic competencies required for admission to higher education. Successful participation in the PAU secures the candidate's right of access to HEIs.

2.2. Upper Secondary Vocational Education

Under Organic Law 3/2022 on Vocational Training, the government established dual vocational education. Within this framework, students combine theoretical and workshop training with practical workplace training (general or intensive) through internships in enterprises, which include mandatory social security coverage. In intensive training, the internship is remunerated under a specific training-

²⁵ All subjects per academic modality are detailed in Section 7.

²⁶ EBAU/EvAU: Acronyms widely used in previous years (Evaluación de Bachillerato para el Acceso a la Universidad) that continue to be used in certain Autonomous Communities. It should be noted that taking the PAU requires the payment of an examination fee (for the 2025-2026 academic year, the indicative total cost ranged between €53 and €125), which varies depending on the Autonomous Community and the number of subjects taken, while fee reductions are provided based on social criteria.

employment contract. This reform has significantly improved graduate absorption into the labour market. Successful completion of intermediate vocational training leads to the award of the title of "Technician" (Técnico) in Vocational Training, Plastic Arts and Design, or Sports.

Graduates of intermediate vocational training (grado medio) may proceed to advanced vocational training (grado superior), which constitutes tertiary non-university education, and obtain the title of "Senior Technician" (Técnico Superior); however, they do not have direct access to university higher education. Holders of intermediate vocational qualifications who wish to pursue university studies in related undergraduate programs, they may obtain the Título de Bachiller in a relevant specialisation cycle, provided that they enroll, attend classes, and successfully pass the common core subjects of the Bachillerato curriculum (Spanish Language and Literature I & II, History of Spain, Philosophy, Foreign Language I & II, and, where applicable, the co-official language of each Autonomous Community), according to Royal Decree 243/2022/article 23 (Real Decreto 243/2022). The final certificate grade is calculated as 60% of the grade point average in the common core Bachillerato subjects (continuous/oral assessment and school examinations) and 40% of the grade point average of their vocational qualification.

Graduates of advanced vocational training who hold the title of "Senior Technician" (in Vocational Training, Plastic Arts and Design, or Sports) are eligible for direct admission to undergraduate university programs related to their field of study without being required to sit the PAU, provided that their certificate's grade point average meets the admission cut-off score (nota de corte). Otherwise, they may participate in the optional phase of the university entrance examinations to raise their final admission score.

3. University Entrance Examinations

Candidates are mandatorily examined (fase obligatoria) in subjects taken during the final year of the Bachillerato. The PAU comprises four subjects: three common core subjects and one modality-specific subject. The three common subjects are Spanish Language and Literature, History of Spain or History of Philosophy (students must choose one), and a foreign language. The fourth subject is the mandatory subject for the specific Bachillerato specialization modality chosen by the student (Table 1). In Autonomous Communities with a co-official language, candidates must additionally be examined in the Language and Literature of the respective co-official language. Information regarding the examination dates for the standard examination period of the PAU, as well as sample examination papers for the 2025-2026 academic year, is provided in the Appendix of this study.

Candidate examination scripts are graded on a scale from 0 to 10 to two decimal places. Royal Decree 534/2024 provides that examination papers may require closed, semi-structured, or open-ended responses, provided that, in each examination, the marks

allocated to open-ended and semi-structured questions or tasks account for at least 70% of the total score. The overall PAU grade is the arithmetic average of the scores obtained in the examined subjects, rounded to the nearest thousandth. It must be equal to or greater than 4 for the candidate to be eligible to apply to a university faculty/department. The overall access score (calificación de acceso) to university is calculated as a weighted average rounded to the nearest thousandth, derived 60% from the Bachillerato Grade Point Average and 40% from the PAU examination score. Access requirements to HEIs are met when the overall access score is 5 or higher. The PAU qualification score has indefinite validity for admission to undergraduate degree programs at HEIs.

Table 1. *Compulsory pruebas de acceso subjects by Academic Modality.*

Academic modality	Examination subjects
Arts: Plastic Arts, Image, and Design	Artistic Drawing II
Arts: Music and Performing Arts	Musical Analysis II or Performing Arts II (student's choice)
Science and Technology	Mathematics II or Applied Mathematics to Social Sciences II (student's choice)
Humanities and Social Sciences	Latin II or Applied Mathematics to Social Sciences II (student's choice)
General Modality	General Sciences

However, certain faculties, particularly high-demand programmes, have admission cut-off scores above grade 10. In this case, candidates take optional examinations (fase voluntaria) in modality-specific subjects during the same examination session as the compulsory phase to increase their final admission score (nota de admisión) and improve their ranking. For faculties with cutoffs close to 10, admission is feasible without the optional examinations, although sitting them can substantially enhance a candidate's final admission score and overall rank. Candidates may sit up to three additional general education or specialisation subjects beyond those used to calculate the overall access score (calificación de acceso). To calculate the final admission score, HEIs select the candidate's two highest grades among these additional subjects. Each institution multiplies these by specific weighting coefficients (0.1 or 0.2) for subjects directly relevant to the faculty's field of study. The final admission score (nota de admisión), rounded to the nearest thousandth, is calculated by adding the weighted scores of these additional examination subjects to the overall access score (calificación de acceso)²⁷. These additional scores remain valid during the year they are obtained and for the subsequent two years.

Candidates wishing to improve their overall access score may re-sit the PAU during the retake examination session of the same year or in subsequent years. They

²⁷ Through these weighting coefficients, up to 4 additional points can be added to the access score, resulting in a maximum potential final admission score of 14.

are re-examined across all compulsory examination subjects, and the highest overall access score achieved is taken into account.

The national legislative framework establishes the structure, fundamental requirements, and common assessment criteria of the PAU nationwide. The Ministry of Education, Vocational Training and Sports (Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes) provides general oversight, while the Autonomous Communities, in cooperation with HEIs in each region, handle implementation and organisational planning. Regional authorities, in collaboration with the respective HEIs, establish organising committees²⁸ responsible for the PAU within their jurisdictions, aligning examination topics with national guidelines and applying common grading and evaluation protocols. These committees operate within the state-defined framework, such as minimum specifications for exam format and assessment criteria, yet retain the autonomy to administer the PAU at the regional level, ensuring both compliance with national standards and adaptation to local educational contexts. Nevertheless, cross-regional heterogeneity persists, as each Autonomous Community develops its own version of the examinations, with variations in structure, content, question types, and scoring criteria.

4. Admission Procedures - Number of Places

The General Conference for University Policy (Conferencia General de Política Universitaria), operating under the Ministry of Science, Innovation and Universities (Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades), serves as an advisory and coordinating body between the central government (the Ministry) and the Autonomous Communities. Among its responsibilities, it ensures that university access and admission procedures follow harmonised policies and national standards. It comprises the Minister of Science, Innovation and Universities, who chairs it, the Heads of higher education within the governing Councils of the Autonomous Communities, and five members appointed by the Presidency of the Conference for University Policy.

Candidates submit their applications through each Autonomous Community's online platform, which serves as a centralised portal for all public universities in that region. The number of places offered per institution is strictly predetermined (*numerus clausus*) and is decided at the regional level by the HEIs in collaboration with the higher education Councils of the Autonomous Communities. In certain cases, the national government, in agreement with the General Conference for University Policy, may establish a maximum limit on first-year admissions for specific

²⁸ Pursuant to Royal Decree 534/2024, the organizing committees establish the examination boards, in which a balanced representation of men and women should be ensured, where feasible. Furthermore, for each subject, a minimum participation of 40% must be guaranteed for academic staff appointed by HEIs, as well as a minimum of 40% for upper secondary school teachers, preferably teaching in the second year of the Bachillerato.

undergraduate programs (such as in Health sciences) to meet European Union or international legal requirements, as well as national societal needs.

Candidates who fulfil the access criteria retain the right to submit simultaneous admission applications to public HEIs²⁹ across more than one region, adhering to the deadlines and procedural rules of each Autonomous Community. Admission is determined based on the applicant's order of preference and score ranking in descending order until all available places are filled. Because the process is not at a national central level administered, candidates may secure admission to more than one university department across different regions and subsequently choose which institution to attend, thereby temporarily holding more than one place within the allocated admission quota (*numerus clausus*). This results in an artificial inflation of the initial admission cut-off scores and the provisional rejection of other applicants. Typically, an initial application round opens following the announcement of the PAU results; however, the precise dates and individual procedural arrangements are determined by the HEIs in cooperation with the higher education Councils of the Autonomous Communities. Furthermore, various regional practices fill vacancies remaining after the initial application round, including waiting lists, multiple allocation rounds, or supplementary application periods (Table 2).

Table 2. Indicative examples of departments at Complutense University of Madrid with cut-off scores by application period (Academic Year 2025-2026).

Faculties/Departments	Cut-off scores: Ordinary period	Cut-off scores: Extraordinary period
Biochemistry	12.262	—
Geology	5.000	5.836
Public Administration	5.228	9.453
Medicine	13.100	—
Classical Philology	5.000	7.053
Social and Cultural Anthropology	5.000	5.000
Data Engineering and Artificial Intelligence	12.775	—
Primary Education (Teacher Training)	10.262	—

5. Adaptation of Admission Criteria

The admission of candidates to Spanish HEIs is governed by a unified national legislative framework enacted by the central administration through the Ministry of Education, Vocational Training and Sports in cooperation with the Ministry of Science, Innovation and Universities. This framework establishes the general structure, and criteria of the access procedure to higher education. However, HEIs, in collaboration

²⁹ Undergraduate study at public HEIs entails annual tuition fees ranging from €700 to €1,700 per year for Spanish students (2025-2026), depending on the Autonomous Community, the undergraduate degree programme, and the number of ECTS enrolled. Additionally, tuition fee reductions are available based on social criteria or academic achievement.

with higher education Councils at the Autonomous Community level and in accordance with current state regulations, may determine subject weighting coefficients in the optional phase of the modality-specific subject examinations. These coefficients may vary by degree program and institution. Table 3 presents indicative examples of weighting coefficients established by the Complutense University of Madrid for the faculties/departments listed in Table 2.

Table 3. Indicative examples of subject weighting coefficients at the Complutense University of Madrid for second-year Bachillerato modality subjects in optional examinations (Academic Year 2025-2026).

Subjects \ Faculties/Departments	CP	BC	G	M	DE/ AI	SCA	PA	PE
Musical Analysis II								0.2
Performing Arts II	0.2					0.1	0.1	0.2
General Sciences			0.2					0.2
Artistic Drawing II								0.2
Latin II	0.2					0.2	0.2	0.2
Mathematics II	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Applied Mathematics to Social Sciences II	0.1					0.2	0.2	0.2
Biology		0.2	0.2	0.2	0.1	0.2	0.2	0.2
Choir and Vocal Technique II								0.2
Technical Drawing II	0.1		0.1		0.2	0.1	0.1	0.2
Applied Technical Drawing for Plastic Arts								0.2
Design	0.1				0.1	0.1	0.1	0.2
Business and Business Model Design	0.1				0.1	0.2	0.2	0.2
Physics		0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2
Fundamentals of Art	0.2					0.2	0.1	0.2
Geography	0.2					0.2	0.2	0.2
Geology and Environmental Sciences		0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2
Ancient Greek II	0.2					0.2	0.2	0.2
History of Philosophy / History of Spain	0.2					0.2	0.2	0.2
History of Music and Dance						0.1		0.2
History of Art	0.2					0.2	0.2	0.2
Dramatic Literature	0.2							0.2
Cultural and Artistic Movements	0.1					0.2		0.2
Graphic-Plastic Expression Techniques								0.2
Technology and Engineering II					0.2			0.2
Chemistry		0.2	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.2
Foreign Languages	0.2			0.1*		0.2	0.2	0.2

Key to Higher Education Faculties/Departments: CP = Classical Philology, BC = Biochemistry, G = Geology, M = Medicine, DE/AI = Data Engineering and Artificial Intelligence, SCA = Social and Cultural Anthropology, PA = Public Administration, PE = Primary Education (Teacher Training).

*In Medicine, French is the only additional foreign language allocated a weighting coefficient.

A dedicated admission category is established for high-level athletes, and HEIs reserve a specific percentage of available places (3% for undergraduate degree programs, or 5% specifically for sports- or health-related programs). This provision is part of the special access quota system, which recognises athletes' distinct status and facilitates their access to higher education.

6. Grading System - Reliability of School-Based Assessment

School-based internal assessment in Spain is a continuous, multifaceted process comprising diagnostic, formative, and summative assessment. It relies on a variety of evaluation tools, including classroom participation, oral exams, written tests, projects, laboratory/experimental activities, and student's portfolio. Academic achievement in upper secondary education is typically graded on a scale from 0 to 10, where 10 represents the highest level of performance, and 5 constitutes the minimum passing grade³⁰.

The reliability of internal school grades is reinforced through the legally established 60/40 ratio, under which the Bachillerato Grade Point Average contributes 60% to the overall access score. In contrast, the university entrance examination performance contributes 40%. Furthermore, to include the school grade in the calculation, candidates must achieve a minimum cut-off score of 4 out of 10 in the compulsory phase grade point average of the PAU, without requiring a pass mark in each individual subject. In this way, the external examination serves as a verification mechanism for the validity of internal grades, curbing potential discrepancies arising from grade inflation. For curriculum subjects not examined in the university entrance examinations, their contribution is strictly limited to forming the Bachillerato Grade Point Average. Consequently, the system prevents non-examined subjects from artificially inflating the final admission score. Moreover, the final admission score is shaped by weighting coefficients applied to examined subjects, which assign greater value to courses highly relevant to the chosen specialisation field, ensuring that internal school marks in non-examined subjects do not distort the final selection process.

Furthermore, the Spanish education system provides for institutional evaluation at both the national and regional levels. At the central level, the National Institute for Educational Evaluation (Instituto Nacional de Evaluación Educativa) is the competent body and collaborates with the educational administrations of the Autonomous Communities. Educational inspection services at the Autonomous Community level provide direct supervision, with primary objectives including evaluating school units, ensuring compliance with legislation, enhancing quality, and promoting educational equity. If the analysis of grading results indicates systematic discrepancies between school-based internal assessment and entrance examination performance, the educational inspection services may, within their remit, conduct further investigation and propose actions to improve internal assessment procedures. Pursuant to Royal

³⁰ Students with a Grade Point Average of ≥ 9 in the second year of Bachillerato are awarded an honours distinction (Matrícula de Honour en Bachillerato). In the event of a tie, first-year grades and the student's portfolio are considered. Each school may award one honours distinction per 20 students (5%), or one overall if the cohort comprises fewer than 20 students. Recipients of this distinction are exempt from university tuition fees for their first year of undergraduate studies, without precluding eligibility for state scholarships.

Decree 68/2026, inspection reports are not, as a rule, legally binding unless an explicit provision establishes otherwise. However, despite the unified national framework, educational policy is largely decentralised, leading each Autonomous Community to establish its own curriculum priorities and develop distinct assessment cultures and instructional practices. These variations are reflected in divergent grading traditions and diverse approaches to applying evaluation criteria, generating regional disparities and reinforcing heterogeneity across educational outcomes³¹.

7. General Upper Secondary Education Curriculum

Table 4 presents the subjects of the curriculum, common core subjects, mandatory modality-specific subjects, and elective subjects, by year of study in General upper secondary education (Bachillerato).

Table 4. Upper Secondary Education subject offerings by academic modality.

Academic modalities	Subjects	Bachillerato years
Common Core Subjects	Spanish Language and Literature I, (Co-official Language I, where applicable), Philosophy, Foreign Language I, Physical Education	1st year
	Spanish Language and Literature II, (Co-official Language II, where applicable), History of Spain, History of Philosophy, Foreign Language II	2nd year
Arts <i>Plastic Arts, Image, and Design</i> (sub-modality)	Artistic Drawing I (<i>mandatory</i>)	1st year
	Audiovisual Culture, Applied Technical Drawing for Plastic Arts I, Artistic Projects, Volume (3D Composition) (<i>electives</i>)	
	Artistic Drawing II (<i>mandatory</i>)	2nd year
	Applied Technical Drawing for Plastic Arts II, Design, Fundamentals of Art, Graphic-Plastic Expression Techniques (<i>electives</i>)	
Arts <i>Music and Performing Arts</i> (sub-modality)	Musical Analysis I or Performing Arts I (<i>mandatory</i>)	1st year
	Choir and Vocal Technique I, Audiovisual Culture, Musical Language and Practice (<i>electives</i>)	
	Musical Analysis II or Performing Arts II (<i>mandatory</i>)	2nd year
	History of Music and Dance, Dramatic Literature, Choir and Vocal Technique II (<i>electives</i>)	
Science and Technology	Mathematics I (<i>mandatory</i>)	1st year
	Biology, Geology and Environmental Sciences, Technical Drawing I, Physics and Chemistry, Technology and Engineering I (<i>electives</i>)	
	Mathematics II or Applied Mathematics to Social Sciences II (<i>mandatory</i>)	2nd year
	Biology, Technical Drawing II, Physics, Geology and Environmental Sciences, Chemistry, Technology and Engineering II (<i>electives</i>)	
	Latin I or Applied Mathematics to Social Sciences I (<i>mandatory</i>)	1st year

³¹ A study by Cabrera & Ballesteros-Moscio (2023) notes that the highest admission cut-off scores for Medical Schools in Spain for the period 2018/19-2022/23 were recorded in the Autonomous Communities of Madrid (13.314), Valencia (13.338), Murcia (13.356), Castile-La Mancha (13.404), and Andalusia (13.454). Conversely, Medical Schools in Catalonia registered the lowest cut-off scores throughout the analysed period. The highest cut-off recorded there was 12.820 for the 2022/23 academic year, 0.36 points below the national average. Studies by Veas & Govorova (2025) and Sacristán-Adinolfi (2023) have also highlighted regional heterogeneity in university entrance examination results and grade inflation in Bachillerato subjects relative to national examination performance, broken down by school type (private vs. public) and region, respectively.

Academic modalities	Subjects	Bachillerato years
Humanities and Social Sciences	Economy, Ancient Greek I, Contemporary World History, Universal Literature, Latin I*, Applied Mathematics to Social Sciences I* (<i>electives</i>)	
	Latin II or Applied Mathematics to Social Sciences II (<i>mandatory</i>)	2nd year
	Business and Business Model Design, Geography, Ancient Greek II, History of Art, Latin II*, Applied Mathematics to Social Sciences II* (<i>electives</i>)	
General Modality	General Mathematics (<i>mandatory</i>)	1st year
	Economy, Entrepreneurship and Business Activity, and elective subjects from the other modalities (<i>electives</i>)	
	General Sciences (<i>mandatory</i>)	2nd year
	Cultural and Artistic Movements, and elective subjects from the other modalities (<i>electives</i>)	

* If a student does not select this subject as their mandatory modality subject, they may choose it as an elective.

In every modality, students must take all common core subjects and the designated mandatory modality subject for each year. From the elective subject offerings of that year, they must choose two subjects. Schools are responsible for organising the elective courses, which must include at least one second foreign language, as well as the subjects "Economy, Entrepreneurship and Business Activity" and "Cultural and Artistic Movements" from the General Modality.

8. Alternative Pathways to Higher Education

Spanish education policy provides for dedicated examination procedures with reserved quotas of total available places for mature students who do not hold an upper secondary school leaving certificate, via three distinct pathways:

- For individuals over the age of 25 (2% of places), who must pass specific oral and written examinations organised by HEIs. These comprise assessments in Spanish Language, a Foreign Language, text commentary/analysis, and specific subject knowledge relevant to the prospective undergraduate programme;
- For individuals over the age of 40 (1% to 3% of places) with verified work or professional experience relevant to their intended field of study, without sitting a written examination, through portfolio evaluation and an interview;
- For individuals over the age of 45 (1% to 3% of places), who participate in a specific written examination (Spanish Language and text commentary/analysis) and potentially an interview, depending on the criteria established by each HEI.

9. Student Support - Inclusion

Article 71 of the Organic Law on Education 2/2006 (LOE), as amended by Organic Law 3/2020 (LOMLOE), stipulates that education authorities must provide the necessary means to ensure that all students achieve their maximum personal, intellectual, social, and emotional development. Furthermore, they must guarantee the necessary resources so that students requiring educational support other than the ordinary one

can achieve the maximum possible development of their individual capabilities and, in all cases, the general objectives established for all students. Consequently, grounded in the principles of equity and inclusion, one of the educational system's primary objectives in Spain is to include all students into the ordinary education system.

Regarding entry into higher education, a reserved 5% quota of the total available places in HEIs is reserved for candidates with a certified disability. According to Royal Decree 534/2024, *"education administrations shall establish the necessary measures to ensure equal opportunities, non-discrimination for students with special educational needs and disabilities, and universal accessibility in all access and admission procedures to official undergraduate university studies"*. Within this framework, students receive individualised support during their studies, which may include curriculum adaptations, specialised personnel, support materials, and assistive technologies. During examination sessions, support measures and reasonable accommodations include extended examination time, alternative formats for presenting exam papers, guaranteed accessibility of information and communication, and the provision of specialised support staff.

Βιβλιογραφία / References³²

- Cabrera, C. Y., & Ballesteros Moscosio, M. A. (2023). Analysis on access to the Spanish university system and its implications on the Medicine Degree. *Revista de Educación*, 402, 249-277. <https://doi.org/10.4438/1988-592X-RE-2023-402-602>
- Cedefop, & State Foundation for Training in Employment (Fundae). (2023). Vocational education and training in Europe - Spain: system description. In Cedefop, & ReferNet. (2024). *Vocational education and training in Europe: VET in Europe database - detailed VET system descriptions [Database]*. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/spain-u3>
- Comunidad de Madrid [Περιφερειακή Κυβέρνηση της Μαδρίτης / Regional Government of Madrid], *Precios públicos universitarios [Δίδακτρα δημόσιων πανεπιστημίων / Public university tuition fees]*. <https://www.comunidad.madrid/servicios/educacion/precios-publicos-universitarios>
- European Commission, Eurydice, (19.03.2026). *Overview of Spain*. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/euryperia/spain/overview>
- Jefatura del Estado [Αρχηγία του Κράτους / Head of State], (29.12.2020). *Ley Orgánica 3/2020 por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación [Οργανικός Νόμος 3/2020 περί Τροποποίησης του Οργανικού Νόμου 2/2006, της 3ης Μαΐου για την Εκπαίδευση / Organic Law 3/2020 on the Amendment of Organic Law 2/2006, of May 3, on Education]*. BOE-A-2020-17264. <https://www.boe.es/eli/es/lo/2020/12/29/3/con>
- Jefatura del Estado [Αρχηγία του Κράτους / Head of State], (31.03.2022). *Ley Orgánica 3/2022 de ordenación e integración de la Formación Profesional [Οργανικός Νόμος 3/2022 για την οργάνωση και την ενοποίηση της Επαγγελματικής Κατάρτισης / Organic Law 3/2022 on the organization and integration of Vocational Training]*. BOE-A-2022-5139. <https://www.boe.es/eli/es/lo/2022/03/31/3/con>
- Jefatura del Estado [Αρχηγία του Κράτους / Head of State], (25.02.2026). *Real Decreto 68/2026, de 4 de febrero, por el que se regula la inspección educativa [Βασιλικό Διάταγμα 68/2026, της 4ης Φεβρουαρίου, για τη ρύθμιση της εκπαιδευτικής επιθεώρησης / Royal Decree 68/2026 of 4 February, on the regulation of educational inspection]*. BOE-A-2026-2622. <https://www.boe.es/eli/es/rd/2026/02/04/68/con>
- Ministerio de Educación y Ciencia [Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών / Ministry of Education and Science], (26.01.1996). *Real Decreto 83/1996 por el que se aprueba el Reglamento Orgánico de los Institutos de Educación Secundaria [Βασιλικό Διάταγμα 83/1996 περί έγκρισης του Οργανικού Κανονισμού των Ινστιτούτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης / [Royal Decree 83/1996 approving the Organic Regulations for Secondary Education Institutes]*. BOE-A-1996-3834. <https://www.boe.es/buscar/pdf/1996/BOE-A-1996-3834-consolidado.pdf>
- Ministerio de Educación y Formación Profesional [Υπουργείο Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης / Ministry of Education and Vocational Training], (06.04.2022). *Real Decreto 243/2022 por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas del Bachillerato [Βασιλικό Διάταγμα 243/2022 περί καθορισμού της οργάνωσης και των ελάχιστων διδακτέων του Bachillerato / Royal Decree 243/2022 establishing the organization and minimum core curriculum of the Bachillerato]*. BOE-A-2022-5521. <https://www.boe.es/eli/es/rd/2022/04/05/243>
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], *Información general de Bachillerato [Γενικές πληροφορίες για το Bachillerato / General Information on the Bachillerato]*. <https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/ensenanzas/bachillerato/informacion-general/objetivos.html>
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], *Texto completo de la LOE con las modificaciones de la LOMLOE [Πλήρες κείμενο του Οργανικού Νόμου 2/2006 με τις τροποποιήσεις του Οργανικού Νόμου 3/2020 / Full text of Organic Law 2/2006 as amended by Organic Law 3/2020]*. <https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/dam/jcr:f92577f1-f2b4-4135-8f4a-c41e80628954/loe-con-lomloe-texto.pdf>
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], *Inspección del*

³² Οι υπερσύνδεσμοι ήταν προσβάσιμοι έως τις 20.04.2026.
The hyperlinks were accessible up to 20.04.2026.

- sistema educativo* [Επιθεώρηση του εκπαιδευτικού συστήματος / *Inspection of the education system*]. <https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/sistema-educativo/inspeccion-sistema-educativo.html>
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], *Ciclos Formativos y Cursos de Especialización por Familias Profesionales* [Προγράμματα Επαγγελματικής Κατάρτισης και Μαθήματα Εξειδίκευσης ανά Επαγγελματικό Κλάδο / *Vocational Training Cycles and Specialization Courses by Professional Fields*]. <https://todofp.es/que-estudiar/familias-profesionales.html>
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], *Centros Integrados de Formación Profesional* [Σχολές Ολοκληρωμένης Επαγγελματικής Κατάρτισης / *Integrated Vocational Training Centres*]. <https://todofp.es/sobre-fp/informacion-general/centros-integrados.html>
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], *Instituto Nacional de Evaluación Educativa* [Εθνικό Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης / *National Institute for Educational Evaluation*]. <https://www.educacionfpydeportes.gob.es/inee/portada.html>
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], *Evaluación del sistema educativo* [Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος / *Evaluation of the education system*]. <https://educagob.educacionfpydeportes.gob.es/sistema-educativo/evaluacion.html>
- Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], *Organismos de evaluación de las Comunidades Autónomas* [Οργανισμοί αξιολόγησης στις Αυτόνομες Κοινότητες / *Evaluation bodies in the Autonomous Communities*]. <https://www.educacionfpydeportes.gob.es/inee/divulgacion/unidades-de-evaluacion-autonomicas.html>
- Ministerio de Educación y Formación Profesional [Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού / Ministry of Education, Vocational Training and Sports], (06.04.2022). *Real Decreto 243/2022, de 5 de abril, por el que se establecen la ordenación y las enseñanzas mínimas del Bachillerato* [Βασιλικό Διάταγμα 243/2022, της 5ης Απριλίου, με το οποίο καθορίζεται η οργάνωση και τα ελάχιστα διδακτέα του Bachillerato / *Royal Decree 243/2022, of April 5, establishing the organization and minimum core curriculum of the Bachillerato*]. BOE-A-2022-5521. <https://www.boe.es/eli/es/rd/2022/04/05/243>
- Ministerio de la Presidencia, Justicia y Relaciones con las Cortes [Υπουργείο Προεδρίας, Δικαιοσύνης και Κοινοβουλευτικών Σχέσεων / Ministry of the Presidency, Justice and Parliamentary Relations], (12.06.2024). *Real Decreto 534/2024* [Βασιλικό Διάταγμα 534/2024 / *Royal Decree 534/2024*]. BOE-A-2024-11858. <https://www.boe.es/eli/es/rd/2024/06/11/534/con>
- Ministerio de Política Territorial y Memoria Democrática [Υπουργείο Εδαφικής Πολιτικής και Δημοκρατικής Μνήμης / Ministry of Territorial Policy and Democratic Memory], (26.09.2025). *Real Decreto 798/2025, de 9 de septiembre, por el que se crean y regulan el Consejo de las Lenguas Oficiales y la Oficina para las Lenguas Oficiales* [Βασιλικό Διάταγμα 798/2025, της 9ης Σεπτεμβρίου, περί σύστασης και ρύθμισης του Συμβουλίου Επίσημων Γλωσσών και του Γραφείου για τις Επίσημες Γλώσσες / *Royal Decree 798/2025, of September 9, establishing and regulating the Council of Official Languages and the Office for Official Languages*]. BOE-A-2025-19056. <https://www.boe.es/eli/es/rd/2025/09/09/798>
- OECD, Education GPS, (2025). *Spain, Overview of the education*. <https://gpseducation.oecd.org/CountryProfile?primaryCountry=ESP&treshold=10&topic=EO>
- Sacristán Adinolfi, V. (2023). *Notas de acceso a la universidad: ¿son equitativas?* [Βαθμολογίες πρόσβασης στο πανεπιστήμιο: είναι δίκαιες; / *University entrance scores: are they fair?*]. Observatorio del sistema universitario. <https://hdl.handle.net/2445/215324>
- Universidad Carlos III de Madrid [Πανεπιστήμιο Καρόλου III της Μαδρίτης / Charles III University of Madrid], *Notas de corte* [Βάσεις εισαγωγής / *Admission cut-off marks*]. <https://www.uc3m.es/grado/admision/notas-corte>

- Universidad Carlos III de Madrid [Πανεπιστήμιο Καρόλου ΙΙΙ της Μαδρίτης / Charles III University of Madrid], *PAU y otras pruebas de acceso a la Universidad* [PAU και άλλες εξετάσεις πρόσβασης στο πανεπιστήμιο / PAU and other university entrance examinations].
<https://www.uc3m.es/pruebasacceso/inicio>
- Universidad Complutense de Madrid [Πανεπιστήμιο Κομπλουτένσε της Μαδρίτης / Complutense University of Madrid], *Cuadro de Ponderaciones de la Universidad Complutense de Madrid Curso 2025-2026* [Πίνακας Συντελεστών Βαρύτητας του Πανεπιστημίου Complutense της Μαδρίτης - Ακαδημαϊκό Έτος 2025-2026 / Weighting Coefficients Table of the Complutense University of Madrid - Academic Year 2025-2026]. <https://www.ucm.es/file/tabla-de-ponderaciones-ucm-2025-2026/?ver> &
- Universidad Complutense de Madrid [Πανεπιστήμιο Κομπλουτένσε της Μαδρίτης / Complutense University of Madrid], *Notas de corte* [Βάσεις εισαγωγής / Admission cut-off marks].
<https://www.ucm.es/notas-de-corte>
- Universidad de Cantabria [Πανεπιστήμιο της Κανταβρία / University of Cantabria], *Prueba de Acceso a la Universidad (PAU)* [Εθνικές Εξετάσεις Πρόσβασης στα Α.Ε.Ι. / National University Entrance Examinations]. <https://web.unican.es/admision/acceso-a-estudios-de-grado/pruebas-de-acceso-a-la-universidad>
- Universidad de Malaga [Πανεπιστήμιο της Μάλαγα / University of Málaga], *¿Cómo conseguir una matrícula de honor en bachillerato en 2025?* [Πώς αποκτάται τιμητική διάκριση στο Bachillerato το 2025; / How to achieve honors distinction in the Bachillerato in 2025?]. <https://academia-malaga.es/blog/como-conseguir-matricula-de-honor-bachillerato/>
- Universidad de Zaragoza [Πανεπιστήμιο της Σαραγόσα / University of Zaragoza], *Importes Inscripción PAU* [Κόστος εγγραφής στις εισαγωγικές εξετάσεις / Registration fees for the university entrance examinations]. <https://academico.unizar.es/acceso-admision-grado/tasapau>
- Universitat de València [Πανεπιστήμιο της Βαλένθια / University of Valencia], *Notas de corte* [Βάσεις εισαγωγής / Admission cut-off marks]. <https://www.uv.es/uvweb/universidad/es/estudios-grado/admision/preinscripcion/notas-corte-1285846109168.html>
- Veas, A., & Govorova, E. (2025). Inter-subject comparability of the Spanish university entrance examinations. *Oxford Review of Education*, 1-18. <https://doi.org/10.1080/03054985.2025.2574432>

Παράρτημα / Appendix

I. Γλωσσάριο και Ακρωνύμια / Glossary and Acronyms

- A.E.I.:
Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
- v.:
Νόμος
- Bachillerato:
Η ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση γενικής παιδείας / Upper secondary general education
- BOE (Boletín Oficial del Estado):
Η Επίσημη Εφημερίδα του Κράτους της Ισπανίας, όπου δημοσιεύονται νόμοι, διατάγματα και κανονιστικές πράξεις / The Official State Gazette of Spain, where laws, decrees, and regulatory acts are published.
- Calificación de Acceso:
Ο βαθμός πρόσβασης (έως 10 μονάδες). Προκύπτει κατά 60% από τον μέσο όρο του Bachillerato και 40% από τη βαθμολογία στις υποχρεωτικές εθνικές εισαγωγικές εξετάσεις / Access score (up to 10 points). Calculated as 60% of the Bachillerato grade point average and 40% of the mandatory national university entrance examination grade.
- Centros de Referencia Nacional:
Εθνικά κέντρα αναφοράς, καθένα από τα οποία εξειδικεύεται σε έναν συγκεκριμένο παραγωγικό τομέα. Υλοποιούν δράσεις καινοτομίας/πειραματισμού στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης / National Reference Centers, each specializing in a specific productive sector. They carry out innovation and experimentation initiatives in the field of vocational training.
- Centros Integrados de Formación Profesional:
Κέντρα εξειδικευμένα στην Επαγγελματική Κατάρτιση τα οποία παρέχουν εκπαίδευση που οδηγεί στην απόκτηση τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης ή/και πιστοποιητικών επαγγελματικής επάρκειας. Παρέχουν επίσης συνεχιζόμενη κατάρτιση (για εργαζόμενους και ανέργους) / Integrated Vocational Training Centers specialized in vocational training that offer programs leading to vocational qualifications and/or certificates of professional competence. They also provide continuing education (for employed and unemployed workers).
- Ciclos formativos de grado medio de Formación Profesional:
Μεσαίος κύκλος επαγγελματικής κατάρτισης / Intermediate vocational training cycles
- Ciclos formativos de grado superior de Formación Profesional:
Ανώτερος κύκλος επαγγελματικής κατάρτισης / Advanced vocational training cycles
- Conferencia General de Política Universitaria:
Γενική Διάσκεψη Πολιτικής για τα Πανεπιστήμια (συντονιστικό όργανο κράτους και περιφερειών) / General Conference for University Policy (coordinating body between the state and the autonomous communities)
- Doctorado:
Διδακτορικό / Doctorate / PhD
- ECTS:
European Credit Transfer and Accumulation System
- Educación Infantil:
Προσχολική Εκπαίδευση / Early Childhood-Preschool Education
- Educación Primaria:
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση / Primary Education
- Educación Secundaria Obligatoria:
Υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση / Compulsory Secondary Education
- Fase obligatoria:
Το υποχρεωτικό μέρος των εθνικών εισαγωγικών εξετάσεων, στο οποίο εξετάζονται βασικά μαθήματα και το οποίο συνυπολογίζεται για τον υπολογισμό του βαθμού πρόσβασης (Calificación

de Acceso) / Mandatory phase of the national entrance examinations, assessing core subjects and factored into the calculation of the access score (Calificación de Acceso).

- **Fase voluntaria:**

Το προαιρετικό μέρος των εθνικών εισαγωγικών εξετάσεων, στο οποίο οι υποψήφιοι εξετάζονται σε επιπλέον μαθήματα για την αύξηση του βαθμού εισαγωγής (Nota de Admisión) / Voluntary / optional phase of the national entrance examinations, in which candidates take additional subjects to raise their admission score (Nota de Admisión).

- **Graduado - Enseñanza universitaria:**

Πτυχιούχος - Πανεπιστημιακή εκπαίδευση / Bachelor's Degree Graduate - University Education

- **Graduado en Educación Secundaria Obligatoria:**

Απολυτήριο Υποχρεωτικής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης / Compulsory Secondary Education Certificate/Diploma

- **HEIs:**

Higher Education Institutions

- **Instituto Nacional de Evaluación Educativa:**

Εθνικό Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης / National Institute for Educational Evaluation

- **Institutos de Educación Secundaria - IES:**

Σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που προσφέρουν κυρίως προγράμματα γενικής παιδείας (Bachillerato) αλλά και επαγγελματικής εκπαίδευσης / Secondary education schools offering primarily general education programs (Bachillerato) as well as vocational training.

- **Institutos de Formación Profesional:**

Σχολεία που εξειδικεύονται αποκλειστικά στην επαγγελματική εκπαίδευση, προσφέροντας κύκλους κατάρτισης διαφόρων επιπέδων (βασική, μέση και ανώτερη) / Schools specializing exclusively in vocational education, offering training cycles at various levels (basic, intermediate, and advanced).

- **ISCED (International Standard Classification of Education):**

Διεθνές σύστημα ταξινόμησης της εκπαίδευσης / International classification framework for education

- ISCED 5: Σύντομη τριτοβάθμια, μη πανεπιστημιακού επιπέδου εκπαίδευση, επαγγελματικού χαρακτήρα / Short-cycle tertiary education, non-university level, with a vocational focus
- ISCED 6: Πρώτος κύκλος πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (προπτυχιακά προγράμματα) / First cycle of tertiary/university education (bachelor's programs)
- ISCED 7: Δεύτερος κύκλος πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (μεταπτυχιακά προγράμματα) / Second cycle of tertiary/university education (master's programmes)
- ISCED 8: Τρίτος κύκλος πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (διδακτορικά προγράμματα) / Third cycle of tertiary/university education (doctoral programmes)

- **LOE (Ley Orgánica de Educación):**

Ο θεμελιώδης Οργανικός Νόμος για την Εκπαίδευση (N. 2/2006) / The fundamental Organic Law on Education (Law 2/2006)

- **LOMLOE (Ley Orgánica de Modificación de la Ley Orgánica de Educación):**

Ο τροποποιητικός νόμος 3/2020 που εισήγαγε την πρόσφατη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, τροποποιώντας τον νόμο 2/2006 / The amending law 3/2020 that introduced the recent educational reform, amending Law 2/2006.

- **Master:**

Μεταπτυχιακό / Master's degree-Postgraduate studies

- **Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades:**

Υπουργείο Επιστημών, Καινοτομίας και Ανώτατης Εκπαίδευσης (αρμόδιο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση) / Ministry of Science, Innovation and Universities (responsible for higher education)

- **Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes:**

Υπουργείο Παιδείας, Επαγγελματικής Κατάρτισης και Αθλητισμού (αρμόδιο για τη γενική εκπαιδευτική πολιτική) / Ministry of Education, Vocational Training and Sports (responsible for general education policy)

- **Nota de Admisión:**

Ο τελικός βαθμός εισαγωγής (έως 14 μονάδες). Προκύπτει με την προσθήκη βαθμών στον βαθμό πρόσβασης (Calificación de Acceso) από προαιρετικά μαθήματα / Final admission score (up to 14 points). Calculated by adding weighted points from optional subjects to the access score (Calificación de Acceso).

- **Notas de Corte:**

Η βαθμολογία του τελευταίου εισαχθέντος σε ένα πρόγραμμα σπουδών, η οποία λειτουργεί ως βάση εισαγωγής για το συγκεκριμένο έτος / Admission cut-off marks; the grade of the last admitted applicant to a specific degree program, serving as the minimum entrance benchmark for that academic year.

- **Numerus Clausus:**

Ο αυστηρά προκαθορισμένος αριθμός διαθέσιμων θέσεων ανά πρόγραμμα σπουδών / Fixed quota; the strictly predefined limit on the number of admissions per study program

- **OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development):**

Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

- **Pruebas de Acceso a la Universidad (PAU):**

Οι εθνικές εισαγωγικές εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο. Περιλαμβάνουν υποχρεωτικά (Fase obligatoria) και προαιρετικά μαθήματα (Fase voluntaria) / National University Entrance Examinations. They comprise mandatory subjects (Fase obligatoria) and voluntary/optional subjects (Fase voluntaria).

- **Técnico/Técnico Superior:**

Τίτλοι σπουδών που απονέμονται στους αποφοίτους της επαγγελματικής εκπαίδευσης μέσου και ανώτερου επιπέδου αντίστοιχα / Qualifications awarded to graduates of intermediate (Grado Medio) and advanced (Grado Superior) vocational training, respectively.

- **Título de Bachiller:**

Απολυτήριο ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης / Upper Secondary Education Diploma/Certificate

II. Ημερομηνίες διεξαγωγής εισαγωγικών εξετάσεων (PAU) /

University Entrance Examination Dates (PAU)

Για τη διαμόρφωση μιας ενδεικτικής εικόνας ως προς τον χρονικό προγραμματισμό των εισαγωγικών εξετάσεων, παρατίθενται στη συνέχεια τα αναλυτικά χρονοδιαγράμματα για το σχολικό έτος 2025-2026.

To provide an overview of the university entrance examination schedule, the detailed timetables for the 2025-2026 academic year are presented below.

HORA	1 DE JUNIO	2 DE JUNIO	3 DE JUNIO	4 DE JUNIO	5 DE JUNIO
9:30-11:00	Lengua Castellana y Literatura II para la modalidad de Ciencias y Tecnología	Primera Lengua Extranjera II para las modalidades de Artes, General y Humanidades y Ciencias Sociales	Análisis Musical II Ciencias Generales Griego II Matemáticas II	Física Fundamentos Artísticos Geografía Movimientos Culturales y Artísticos	Coincidencias e Incidencias (pendiente de aprobación de horario)
11:00-12:00	DESCANSO	DESCANSO	DESCANSO	DESCANSO	
12:00-13:30	Lengua Castellana y Literatura II para las modalidades de Artes, General y Humanidades y Ciencias Sociales	Primera Lengua Extranjera II para la modalidad de Ciencias y Tecnología	Hª de la Música y de la Danza Literatura Dramática Matemáticas aplicadas a las Ciencias Sociales II Técnicas de Expresión Gráfico-Plástica	Dibujo Técnico Aplicado a las Artes Plásticas y el Diseño Historia del Arte Química 2ª Lengua Extranjera	
13:30-16:00	DESCANSO	DESCANSO	DESCANSO	DESCANSO	
16:00-17:30	Historia de la Filosofía	Historia de España	Artes Escénicas II Biología Dibujo Artístico II Dibujo Técnico II Latín II	Coro y Técnica Vocal Diseño Empresa y Diseño de los Modelos de Negocio Geología y Ciencias Ambientales Tecnología e Ingeniería II	

Εικόνα 2. Ημερολόγιο εξετάσεων, πανεπιστημιακή περιφέρεια της Μαδρίτης, σχολικό έτος 2025-2026

Figure 2. Examination Schedule, University District of Madrid, Academic year 2025-2026

Πηγή / Source: <https://www.uc3m.es/pruebasacceso/calendario-horarios-pruebas>

Πίνακας 5. Ημερολόγιο εξετάσεων, πανεπιστημιακή περιφέρεια της Μαδρίτης, σχολικό έτος 2025-2026.

Ονομασία εξέτασης	Χαρακτηριστικά εξέτασης	Εξεταζόμενα γνωστικά αντικείμενα	Ημερομηνίες εξετάσεων κανονικής περιόδου ¹	Έκδοση αποτελεσμάτων	Πηγή
Εισαγωγικές εξετάσεις - Pruebas de Acceso (PAU)	Οι εισαγωγικές εξετάσεις διεξάγονται μετά τη αποφοίτηση από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αποτελούνται από υποχρεωτικές εξετάσεις (fase obligatoria) και από προαιρετικές εξετάσεις (fase voluntaria), όπου απαιτούνται για να αυξηθεί ο βαθμός εισαγωγής.	Ισπανική Γλώσσα και Λογοτεχνία II, Ιστορία της Φιλοσοφίας	1 Ιουνίου 2026	11 Ιουνίου 2026 & 23 Ιουνίου 2026 (μετά τις αναβαθμο- γήσεις)	https://www.uc3m.es/pruebasacceso/calendario-horarios-pruebas & https://www.uc3m.es/pruebasacceso/publicacion-calificaciones
		1η Ξένη Γλώσσα II, Ιστορία της Ισπανίας	2 Ιουνίου 2026		
		Μουσική Ανάλυση II, Γενικές Επιστήμες, Αρχαία Ελληνικά II, Μαθηματικά II, Ιστορία της Μουσικής και του Χορού, Δραματική Λογοτεχνία, Εφαρμοσμένα Μαθηματικά στις Κοινωνικές Επιστήμες II, Τεχνικές Γραφικής-Πλαστικής Έκφρασης, Παραστατικές Τέχνες II, Βιολογία, Καλλιτεχνικό Σχέδιο II, Τεχνικό Σχέδιο II, Λατινικά II	3 Ιουνίου 2026		
		Φυσική, Βασικές Αρχές της Τέχνης, Γεωγραφία, Πολιτιστικά και Καλλιτεχνικά Κινήματα, Εφαρμοσμένο Τεχνικό Σχέδιο για Εικαστικές Τέχνες, Ιστορία της Τέχνης, Χημεία, 2η Ξένη Γλώσσα, Χορωδία και Φωνητική Τεχνική, Σχέδιο, Επιχειρήσεις και Σχεδιασμός Επιχειρηματικών Μοντέλων, Γεωλογία και Περιβαλλοντικές Επιστήμες, Τεχνολογία και Μηχανική II	4 Ιουνίου 2026		
		Αναπληρώσεις μαθημάτων ²	5 Ιουνίου 2026		
Υποσημειώσεις Πίνακα					
1. Περίοδος διεξαγωγής επαναληπτικών εξετάσεων: 30 Ιουνίου έως 2 Ιουλίου σε όλες τις Αυτόνομες Κοινότητες, εκτός από τη Ναβάρρα (24-26/6), την Αστούρια (6-8/7), την Καστίλλη-Λα Μάντσα (29-30/6 & 1/7) και τη Βαρκελώνη (2-4/9) (https://yaq.es/reportajes/fechas-selectividad).					
2. Ημέρα εξέτασης για μαθητές με ταυτόχρονη προηγούμενη προγραμματισμένη εξέταση σε δύο μαθήματα ή για έκτακτα περιστατικά απουσίας από προηγούμενη προγραμματισμένη εξέταση.					

Table 5. Examination schedule, University District of Madrid, academic year 2025-2026.

Examination Name	Examination Characteristics	Examined Subjects	Ordinary Period Examination Dates ¹	Results Release	Source
University entrance examinations - Pruebas de Acceso (PAU)	The entrance examinations are held after graduation from upper secondary education. They consist of mandatory exams (fase obligatoria) and optional exams (fase voluntaria), which are taken to increase the final admission score.	Spanish Language and Literature II, History of Philosophy	June 1, 2026	June 11, 2026 & June 23, 2026 (after regrading)	https://www.uc3m.es/pruebasacceso/calendario-horarios-pruebas & https://www.uc3m.es/pruebasacceso/publicacion-calificaciones
		1st Foreign Language II, History of Spain	June 2, 2026		
		Musical Analysis II, General Sciences, Ancient Greek II, Mathematics II, History of Music and Dance, Dramatic Literature, Applied Mathematics to Social Sciences II, Graphic-Plastic Expression Techniques, Performing Arts II, Biology, Artistic Drawing II, Technical Drawing II, Latin II	June 3, 2026		
		Physics, Fundamentals of Art, Geography, Cultural and Artistic Movements, Applied Technical Drawing for Visual Arts, History of Art, Chemistry, 2nd Foreign Language, Choir and Vocal Technique, Design, Business and Business Model Design, Geology and Environmental Sciences, Technology and Engineering II	June 4, 2026		
		Reserve exams ²	June 5, 2026		
Table Footnotes					
1. Retake examination period: June 30 to July 2 in all Autonomous Communities, except for Navarre (June 24-26), Asturias (July 6-8), Castilla-La Mancha (June 29-30 & July 1), and Barcelona (September 2-4) (https://yaq.es/reportajes/fechas-selectividad).					
2. Examination day for students with a simultaneous previously scheduled exam in two subjects or for extraordinary cases of absence from a previously scheduled exam .					

III. Ενδεικτικά θέματα εισαγωγικών εξετάσεων (PAU) / Sample Entrance Examination Papers (PAU)

Ισπανική Γλώσσα και Λογοτεχνία II / Spanish Language and Literature II (κατεύθυνση Επιστημών και Τεχνολογίας) / (Science and Technology modality)

Εισαγωγικές εξετάσεις 2026, Πανεπιστημιακή Περιφέρεια της Μαδρίτης / 2026 University Entrance Examinations, University District of Madrid

Πηγή / Source: https://www.uc3m.es/pruebasacceso/media/pruebasacceso/doc/archivo/doc_lengua-castellana-y-literatura-ii-9_30-horas/criterios_lengua-castellana.pdf

Η εξέταση αποτελείται από δύο κείμενα και τρεις ενότητες ερωτημάτων (Bloques). Οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν ένα από τα δύο κείμενα και να αναπτύξουν γραπτά τα τρία ερωτήματα της πρώτης ενότητας (κατανόηση κειμένου/επικοινωνιακός λόγος), με διαφορετική βαθμολογική βαρύτητα το καθένα. Από τα πέντε ερωτήματα της δεύτερης ενότητας (γραμματική/συντακτικό) οι μαθητές επιλέγουν ένα από τα δύο τα οποία βαθμολογούνται με 1,4 μονάδες το καθένα, και δύο από τα τρία τα οποία βαθμολογούνται με 0,8 μονάδες το καθένα. Από τα τέσσερα ερωτήματα της τρίτης ενότητας (λογοτεχνία) οι μαθητές επιλέγουν ένα από τα δύο τα οποία βαθμολογούνται με 2 μονάδες το καθένα, και ένα από τα δύο τα οποία βαθμολογούνται με 1 μονάδα το καθένα. Η διάρκεια της εξέτασης είναι 90 λεπτά.

The examination consists of two texts and three question sections (Bloques). Students must choose one of the two texts and write responses to the three questions in the first section (reading comprehension/communicative discourse), each carrying a different point weight. In the second section (grammar/syntax), students choose one of two questions worth 1.4 points each and two of three questions worth 0.8 points each. From the four questions in the third section (literature), students choose one of two questions worth 2 points each and one of two questions worth 1 point each. The exam duration is 90 minutes.

 Universidad Carlos III de Madrid	UNIVERSIDADES PÚBLICAS DE LA COMUNIDAD DE MADRID PRUEBA DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD Curso 2025-2026 MATERIA: LENGUA CASTELLANA Y LITERATURA II	A
<u>INSTRUCCIONES GENERALES Y CALIFICACIÓN</u> INSTRUCCIONES: después de leer atentamente el examen, responda <u>de la siguiente forma</u>: Escoja <u>uno</u> de los dos textos, léalo y responda a las preguntas 1.1, 1.2 y 1.3. Responda <u>una</u> pregunta de 1,4 puntos a elegir entre las preguntas 2.1 o 2.2. Responda <u>dos</u> preguntas de 0,8 puntos a elegir entre las preguntas 2.3, 2.4 o 2.5. Responda <u>una</u> pregunta de 2 puntos a elegir entre las preguntas 3.1 o 3.2. Responda <u>una</u> pregunta de 1 punto a elegir entre las preguntas 3.3 o 3.4. TIEMPO: el examen tendrá una duración máxima de 90 minutos.		

TEXTO 1

1 En sus *Sonetos* Shakespeare, lamentándose con poética vena del poder destructivo del tiempo, halla dos ardides para burlarlo: procrear hijos y el arte de efectos immortalizadores. El inglés se olvidó del tercero, que además, a diferencia de los suyos, está al alcance de cualquiera: la imagen de la vida que entregamos al morir. Nadie puede hurtarnos la ambición de vivir nuestra vida con una ejemplaridad digna de perdurar en la memoria de quienes nos sobreviven. ¿Qué te gustaría que dijeran de ti cuando no estés? ¿Que ampliaste los confines del imperio como los antiguos generales romanos? Piensa en algo mejor: que tu ejemplo sea recordado póstumamente como una invitación a una vida digna y bella. Todavía estás a tiempo de retocar el cuadro con hábiles pinceladas antes de ser interrumpido para siempre. Sin renunciar a los ardides del sonetista, sin renunciar a nada, cuida de tu futura imagen mientras vivas. (Javier Gomá, "¿Cómo te gustaría ser recordado?", *El Mundo*, 11/10/2025)

TEXTO 2

1 Los textos que usted lee en la prensa se insertan en un tipo de comunicación que ha sido durante décadas un gran **pilar** para la lengua y la literatura. El periodismo nos parece ahora una parte más de nuestra vida: eso que llamamos "los medios", que abarca en la actualidad novedosamente a las redes sociales y que antes incluyó otros elementos innovadores como la televisión o la radio, fue en su primera manifestación un periódico impreso, algo que ya solo algunos empeñados seguimos comprando sin miedo a la sombra de tinta en los dedos. (...)

Para la mayoría de los españoles, la prensa era la fuente que manaba noticias y que las hacía correr entre quienes sabían leer, que a su vez, en ocasiones, las leían colectivamente a otros. Y esa práctica de lectura diaria eran las únicas letras que, en muchos casos, unos abordaban y otros miraban sin saber descifrar; entender los titulares era el gran logro de quienes con esfuerzo y de adultos conseguían aprender a leer. Sé que muchos se enfadan, y con razón, cuando el periodismo hace un uso inadecuado de una palabra o cuando una falta de ortografía salpica y desmerece una de estas hojas volanderas hoy digitales. Modernos catones, la responsabilidad lingüística de los periódicos es tan grande como su difusión.

El periódico ha sido, además, la escuela de escritura de muchos autores que hoy consideramos figuras de la literatura pero que fueron periodistas en sus inicios. En América, el periodismo curtió a Roberto Arlt en la crónica policial, a Gabriel García Márquez lo sensibiliza en el retrato de personajes al hacer crítica de cine; en España, Miguel Delibes se fortalece en el reporterismo, en la fotografía de personajes y hechos que se hacían escenas y cuadros en alguna de sus rotundas novelas. Al calor de esas herramientas de viejo periodista (la linotipia, la teja, el chibalete) se levantaba invisible el laboratorio de muchos de nuestros escritores, su escuela. (Lola Pons, *El español es un mundo*, 2022)

PREGUNTAS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN (4 puntos)

Escoja uno de los dos textos y responda las tres preguntas siguientes:

1.1. (2 puntos) Haga un comentario de texto del fragmento que se propone contestando a las preguntas siguientes: **a)** enuncie el tema del texto **(0,5 puntos)**; **b)** detalle sus características lingüísticas y estilísticas más sobresalientes **(1,3 puntos)**; **c)** indique qué tipo de texto es **(0,2 puntos)**.

1.2. (0,6 puntos) Redacte un resumen de entre 40 y 50 palabras del contenido del texto.

1.3. (1,4 puntos) Elabore un texto argumentativo de entre 100 y 150 palabras sobre el contenido del texto, manifestando acuerdo o desacuerdo con alguna de las ideas que refleja.

BLOQUE 2. REFLEXIÓN SOBRE LA LENGUA. LA LENGUA Y SUS HABLANTES (3 puntos)

Responda una de estas dos preguntas:

2.1. (1,4 puntos) Analice sintácticamente: *Tu cuerpo te obligará a parar para recuperar tu salud.*

2.2. (1,4 puntos) Realice los siguientes ejercicios de reflexión lingüística:

a) (0,6 puntos) Observe el siguiente par mínimo y explique a qué se debe la diferencia de gramaticalidad:

a. La profesora ha entrado ya

b. *La profesora ha entrada ya

b) (0,8 puntos) Escriba una secuencia gramatical de no más de quince palabras que contenga los siguientes elementos en el orden que considere oportuno: conjunción subordinante, perífrasis verbal y complemento de régimen (o suplemento). A continuación, complete una tabla como la siguiente con los elementos que haya usado en la secuencia.

Conjunción subordinante	
Perífrasis verbal	
Complemento de régimen (o suplemento)	

Responda dos de las siguientes tres preguntas:

2.3. (0,8 puntos) Indique a qué categoría gramatical, o clase de palabras, pertenece *comúnmente*, analice su estructura morfológica y señale a qué proceso de formación de palabras responde.

2.4. (0,8 puntos) Defina el concepto de sinonimia y ejemplifíquelo con la palabra *pilar* (texto 2, en negrita).

2.5. (0,8 puntos) Defina el concepto de *estilo coloquial* y señale dos rasgos característicos en el español de España.

BLOQUE 3. EDUCACIÓN LITERARIA (3 puntos)

Responda una de estas dos preguntas:

3.1. (2 puntos) Lea el siguiente texto y realice la actividad que se propone a continuación:

Y mientras no solo a los conventos, y a los palacios, sino también a los árboles se les dejaba campo abierto para alargarse y ensancharse como querían, los míseros plebeyos que a fuerza de pobres no habían podido huir los codazos del egoísmo noble o regular, vivían hacinados en casas de tierra que el municipio obligaba a tapar con una capa de cal; y era de ver cómo aquellas casuchas, apiñadas, se enchufaban, y saltaban unas sobre otras, y se metían los tejados por los ojos...

El fragmento pertenece al libro *La Regenta* (1885), de Leopoldo Alas "Clarín". Escriba dos rasgos de la novela realista/naturalista y ejemplifique, con citas, su presencia en el texto.

3.2. (2 puntos) La literatura hispanoamericana contemporánea: poesía americana después de las vanguardias, la novela regionalista, la novela del boom, la narrativa posterior al boom.

Responda una de estas dos preguntas:

3.3. (1 punto) Comente los aspectos más relevantes de la obra española que haya leído escrita entre 1937 y 1974, en relación con su contexto sociohistórico y la tradición literaria.

3.4. (1 punto) Comente los aspectos más relevantes de la obra española o hispanoamericana que haya leído escrita en el período desde 1975 hasta la actualidad, en relación con su contexto sociohistórico y la tradición literaria.

Μαθηματικά II / Mathematics II

Εισαγωγικές εξετάσεις 2026, Πανεπιστημιακή Περιφέρεια της Μαδρίτης / 2026 University Entrance Examinations, University District of Madrid

Πηγή / Source: <https://www.uc3m.es/ss/Satellite/evau/es/TextoMixta/1371381890886/>

Η εξέταση αποτελείται από πέντε ερωτήματα. Οι μαθητές πρέπει να απαντήσουν σε τρία υποχρεωτικά ερωτήματα και να επιλέξουν ένα από τα δύο προσφερόμενα σε κάθε ένα από τα δύο ερωτήματα επιλογής. Κάθε ερώτημα βαθμολογείται με μέγιστο 2 μονάδες και όλες οι απαντήσεις πρέπει να είναι πλήρως αιτιολογημένες. Η διάρκεια της εξέτασης είναι 90 λεπτά. Στο τέλος των θεμάτων περιλαμβάνεται πίνακας κανονικής κατανομής ως επιτρεπόμενο βοήθημα προς τους μαθητές.

The examination consists of five questions. Students must answer three mandatory questions and choose one of the two options offered for each of the two elective questions. Each question is worth up to 2 points, and all answers must be fully justified. The exam duration is 90 minutes. A standard normal distribution table is included at the end of the exam paper as an authorised aid.

INSTRUCCIONES GENERALES Y CALIFICACIÓN

Después de leer atentamente el examen, responda razonadamente a **cinco** preguntas, tres de ellas obligatorias y dos de ellas a escoger entre dos opciones. **Todas las respuestas deberán estar debidamente justificadas.**

CALIFICACIÓN: Cada pregunta se calificará sobre 2 puntos.

TIEMPO: 90 minutos.

Responda a las tres preguntas siguientes (calificación máxima por pregunta: 2 puntos):

Pregunta 1. Dada la matriz real $A = \begin{pmatrix} 1 & \lambda - 2 & \lambda \\ 0 & 1 & \lambda - 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{pmatrix}$, se pide:

- a) (1 punto) Discutir el rango de A en función del parámetro λ .
- b) (1 punto) Para el caso $\lambda = 2$, resolver la ecuación matricial $A^2 - AX = I$, donde I es la matriz identidad de orden 3.

Pregunta 2. (2 puntos) Se quiere enlosar un jardín con forma de triángulo rectángulo de catetos 42 m y 56 m. Dentro del jardín se va a diferenciar un espacio rectangular techado de forma que dos de sus lados sean paralelos a los catetos del triángulo, un vértice coincida con el vértice del ángulo recto del triángulo y el vértice opuesto esté sobre su hipotenusa.

Alicatar la parte cubierta cuesta 30 €/m² y la parte no techada, 50 €/m² pues las baldosas llevan un tratamiento especial resistente al agua. Calcule las dimensiones de la parte techada que hacen que el coste de instalar el suelo en el jardín sea mínimo.

Pregunta 3. Dados el plano $\pi: 2x + 2y - z = 13$ y la recta

$$r \equiv \frac{x-2}{1} = \frac{y}{1} = \frac{z}{4}.$$

- a) (1 punto) Halle el punto simétrico del punto $P(2, 0, 0)$ respecto al plano π .
- b) (1 punto) **Responda solo a uno de los dos apartados siguientes:**
 - b1) Halle la distancia entre el plano π y la recta r .
 - b2) Halle una ecuación del plano que contiene a la recta r y es ortogonal al plano π .

Responda a una de las dos preguntas siguientes (calificación máxima: 2 puntos):

Pregunta 4.1. El proveedor de una fábrica de móviles proporciona baterías cuya duración sigue una distribución normal con media $\mu = 24$ horas y desviación típica $\sigma = 3$ horas. A efectos de control de calidad, se considera que una batería es defectuosa si su duración es inferior a 21 horas.

- a) (1 punto) Se elige un teléfono al azar de la línea de producción. Calcule la probabilidad de que su batería sea considerada defectuosa.
- b) (1 punto) Un distribuidor recibe un lote de 10 teléfonos. Suponiendo independencia entre ellos, ¿cuál es la probabilidad de que en ese lote haya al menos 9 teléfonos con la batería no defectuosa?

Pregunta 4.2. Sabiendo que $P(B) = 0.4$, $P(\overline{A \cup B}) = 0.4$ y $P(B|A) = 0.2$, calcule las siguientes probabilidades:

- a) (1 punto) $P(\overline{A})$ y $P(A \cap B)$.
- b) (1 punto) $P((A \cap B)|(A \cup B))$.

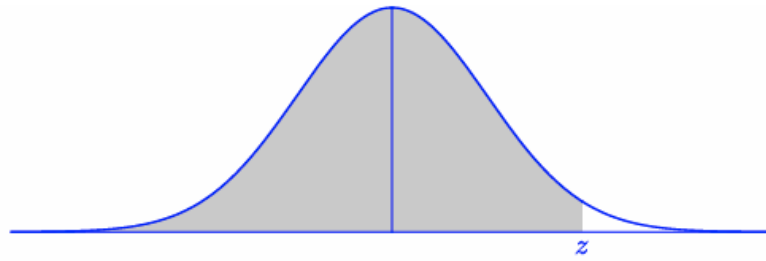
Responda a una de las dos preguntas siguientes (calificación máxima: 2 puntos):

Pregunta 5.1. (2 puntos) Sea $f(x) = \ln(x)$. Halle el área de la región acotada por la gráfica de $f(x)$, el eje de abscisas y la recta $x = e$.

Pregunta 5.2. Sea la función

$$f(x) = \begin{cases} 3x^2 - \sin(ax) + b & \text{si } x < 0 \\ \frac{2e^x}{1+x^2} & \text{si } x \geq 0 \end{cases}.$$

- a) (1 punto) Calcule los valores de a y b para que la función sea continua y derivable en $x = 0$.
- b) (1 punto) Halle la ecuación de la recta tangente a la gráfica de la función en el punto de abscisa $x = 2$.

Ejemplo: si Z tiene distribución $N(0, 1)$, $P(Z < 0,45) = 0,6736$.

z	0,00	0,01	0,02	0,03	0,04	0,05	0,06	0,07	0,08	0,09
0,0	0,5000	0,5040	0,5080	0,5120	0,5160	0,5199	0,5239	0,5279	0,5319	0,5359
0,1	0,5398	0,5438	0,5478	0,5517	0,5557	0,5596	0,5636	0,5675	0,5714	0,5753
0,2	0,5793	0,5832	0,5871	0,5910	0,5948	0,5987	0,6026	0,6064	0,6103	0,6141
0,3	0,6179	0,6217	0,6255	0,6293	0,6331	0,6368	0,6406	0,6443	0,6480	0,6517
0,4	0,6554	0,6591	0,6628	0,6664	0,6700	0,6736	0,6772	0,6808	0,6844	0,6879
0,5	0,6915	0,6950	0,6985	0,7019	0,7054	0,7088	0,7123	0,7157	0,7190	0,7224
0,6	0,7257	0,7291	0,7324	0,7357	0,7389	0,7422	0,7454	0,7486	0,7517	0,7549
0,7	0,7580	0,7611	0,7642	0,7673	0,7704	0,7734	0,7764	0,7794	0,7823	0,7852
0,8	0,7881	0,7910	0,7939	0,7967	0,7995	0,8023	0,8051	0,8078	0,8106	0,8133
0,9	0,8159	0,8186	0,8212	0,8238	0,8264	0,8289	0,8315	0,8340	0,8365	0,8389
1,0	0,8413	0,8438	0,8461	0,8485	0,8508	0,8531	0,8554	0,8577	0,8599	0,8621
1,1	0,8643	0,8665	0,8686	0,8708	0,8729	0,8749	0,8770	0,8790	0,8810	0,8830
1,2	0,8849	0,8869	0,8888	0,8907	0,8925	0,8944	0,8962	0,8980	0,8997	0,9015
1,3	0,9032	0,9049	0,9066	0,9082	0,9099	0,9115	0,9131	0,9147	0,9162	0,9177
1,4	0,9192	0,9207	0,9222	0,9236	0,9251	0,9265	0,9279	0,9292	0,9306	0,9319
1,5	0,9332	0,9345	0,9357	0,9370	0,9382	0,9394	0,9406	0,9418	0,9429	0,9441
1,6	0,9452	0,9463	0,9474	0,9484	0,9495	0,9505	0,9515	0,9525	0,9535	0,9545
1,7	0,9554	0,9564	0,9573	0,9582	0,9591	0,9599	0,9608	0,9616	0,9625	0,9633
1,8	0,9641	0,9649	0,9656	0,9664	0,9671	0,9678	0,9686	0,9693	0,9699	0,9706
1,9	0,9713	0,9719	0,9726	0,9732	0,9738	0,9744	0,9750	0,9756	0,9761	0,9767
2,0	0,9772	0,9778	0,9783	0,9788	0,9793	0,9798	0,9803	0,9808	0,9812	0,9817
2,1	0,9821	0,9826	0,9830	0,9834	0,9838	0,9842	0,9846	0,9850	0,9854	0,9857
2,2	0,9861	0,9864	0,9868	0,9871	0,9875	0,9878	0,9881	0,9884	0,9887	0,9890
2,3	0,9893	0,9896	0,9898	0,9901	0,9904	0,9906	0,9909	0,9911	0,9913	0,9916
2,4	0,9918	0,9920	0,9922	0,9925	0,9927	0,9929	0,9931	0,9932	0,9934	0,9936
2,5	0,9938	0,9940	0,9941	0,9943	0,9945	0,9946	0,9948	0,9949	0,9951	0,9952
2,6	0,9953	0,9955	0,9956	0,9957	0,9959	0,9960	0,9961	0,9962	0,9963	0,9964
2,7	0,9965	0,9966	0,9967	0,9968	0,9969	0,9970	0,9971	0,9972	0,9973	0,9974
2,8	0,9974	0,9975	0,9976	0,9977	0,9977	0,9978	0,9979	0,9979	0,9980	0,9981
2,9	0,9981	0,9982	0,9982	0,9983	0,9984	0,9984	0,9985	0,9985	0,9986	0,9986
3,0	0,9987	0,9987	0,9987	0,9988	0,9988	0,9989	0,9989	0,9989	0,9990	0,9990

Ελληνικά (Αρχαία) II / Greek (Ancient) II

**Εισαγωγικές εξετάσεις 2026, Πανεπιστημιακή Περιφέρεια της Μαδρίτης /
2026 University Entrance Examinations, University District of Madrid**

Πηγή / Source: <https://www.uc3m.es/ss/Satellite/evau/es/TextoMixta/1371381890886/>

Η εξέταση αποτελείται από δύο κείμενα και τρεις ενότητες ερωτημάτων (Bloques). Οι μαθητές καλούνται να επιλέξουν ένα από τα δύο κείμενα και να απαντήσουν στα τρία ερωτήματα της πρώτης ενότητας (κατανόηση γραπτού λόγου/μετάφραση), καθώς και ένα από τα δύο ερωτήματα καθεμίας από τις υπόλοιπες ενότητες (ετυμολογία και λογοτεχνία). Η διάρκεια της εξέτασης είναι 90 λεπτά.

The examination consists of two texts and three question sections (Bloques). Students are required to choose one of the two texts and answer all three questions from the first section (text comprehension/translation), as well as one of the two questions from each of the remaining sections (etymology and literature). The exam duration is 90 minutes.

uc3m Universidad Carlos III de Madrid	UNIVERSIDADES PÚBLICAS DE LA COMUNIDAD DE MADRID PRUEBA DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD Curso 2025-2026 MATERIA: GRIEGO II	A
<u>INSTRUCCIONES GENERALES Y CALIFICACIÓN</u> Después de leer atentamente el examen, responda <u>de la siguiente forma</u>: BLOQUE I: elija <u>un texto</u> A o B y responda a las preguntas 1, 2 y 3 del texto elegido. BLOQUE II: responda a la pregunta <u>asociada</u> al texto A o al texto B que haya escogido. BLOQUE III: responda a <u>una</u> pregunta de entre dos. TIEMPO Y CALIFICACIÓN: 90 minutos. BLOQUE I: La pregunta 1ª (traducción) se calificará sobre 5 puntos, las preguntas 2ª y 3ª sobre 1 punto cada una. BLOQUE II: la pregunta se calificará sobre 1 punto. BLOQUE III: la pregunta se calificará sobre 2 puntos.		

BLOQUE I. TEXTO: COMPRENSIÓN Y TRADUCCIÓN

Elija un texto A o B y responda a las preguntas 1, 2 y 3 del texto elegido

TEXTO A

Descripción del monte Atlas

τούτῳ τῷ ὄρει ὀνομά ἐστι Ἄτλας¹. ἔστι δὲ στενὸν καὶ κυκλωτερὲς πάντη, ὑψηλὸν δὲ οὕτως ὥστε ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἀόρατός ἐστιν. ἐκ τούτου τοῦ ὄρους οἱ ἄνθρωποι ἐπιχώριοι καλοῦνται Ἀτλαντεῖς².

(Adaptado de Heródoto 4.184)

Notas: 1. Ἄτλας αντος ὁ: “Atlas”. 2. Ἀτλαντεῖς ον οἱ: “los atlantes” (habitantes de la región del monte Atlas).

CUESTIONES

A.1 Traduzca el texto (5 puntos).

A.2 Analice morfológicamente los siguientes términos en la forma en que están usados en el texto. Para los nombres, pronombres y adjetivos, hay que indicar género, número y caso, así como el nominativo singular del término de que se trate. Para los verbos, hay que indicar la primera persona del singular del presente de indicativo del verbo del que proceda. Además, hay que indicar, para las formas personales: persona, número, tiempo, modo y voz; para los infinitivos: tiempo y voz; para los participios: género, número, caso, tiempo y voz (1 punto): τούτῳ, κυκλωτερὲς, ἐστιν, ὄρους, καλοῦνται.

A.3 Analice sintácticamente (1 punto): ἔστι δὲ στενὸν καὶ κυκλωτερὲς πάντη, ὑψηλὸν δὲ οὕτως ὥστε ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἀόρατός ἐστιν.

TEXTO B

Los jóvenes lacedemonios aguantan la dura disciplina de su educación

οἱ παῖδες παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις¹ ξαινόμενοι² μάστιγι διὰ ὅλης τῆς ἡμέρας ἐπὶ βωμοῦ τῆς Ἀρτέμιδος³ μέχρι θανάτου πολλάκις διακαρτεροῦσιν ἰλαροί, ἀμιλλώμενοι⁴ περὶ νίκης πρὸς ἀλλήλους, καὶ ὁ περιγενόμενος⁵ ἐν τούτοις παισὶ ἔνδοξός ἐστι.

(Adaptado de Plutarco, *Instituciones laconias* 40)

Notas: 1. Λακεδαιμόνιος α ον: “lacedemonio”. 2. De ξαίνω: “azotados”. 3. Ἀρτεμις ἰδος ἡ: “Ártemis”. 4. De ἀμιλλώμαι. 5. De περιγίγνομαι.

CUESTIONES

B.1 Traduzca el texto (5 puntos).

B.2 Analice morfológicamente los siguientes términos en la forma en que están usados en el texto. Para los nombres, pronombres y adjetivos, hay que indicar género, número y caso, así como el nominativo singular del término de que se trate. Para los verbos, hay que indicar la primera persona del singular del presente de indicativo del verbo del que proceda. Además, hay que indicar, para las formas personales: persona, número, tiempo, modo y voz; para los infinitivos: tiempo y voz; para los participios: género, número, caso, tiempo y voz (1 punto): ξαινόμενοι, μάστιγι, ἡμέρας, διακαρτεροῦσιν, τούτοις.

B.3 Analice sintácticamente (1 punto): ὁ περιγενόμενος ἐν τούτοις παισὶ ἔνδοξός ἐστι.

BLOQUE II. ETIMOLOGÍA

OPCIÓN A

Busque en el texto A palabras relacionadas etimológicamente con las siguientes palabras españolas y explique el significado de las españolas en relación con su etimología (1 punto): *orografía, antónimo, atlántico, cíclico, misántropo*.

OPCIÓN B

Busque en el texto B palabras relacionadas etimológicamente con las siguientes palabras españolas y explique el significado de las españolas en relación con su etimología (1 punto): *pedagogo, holograma, hemeroteca, tanatorio, perímetro*.

BLOQUE III. LITERATURA

Desarrolle uno de los dos temas siguientes (2 puntos):

- (1) Mencione el nombre de una heroína trágica y comente el argumento de la tragedia que protagoniza.
- (2) Comente el contenido de una escena famosa de la *Iliada* y señale las características del género de la épica.

Γενικές Επιστήμες / General Sciences

Εισαγωγικές εξετάσεις 2026, Πανεπιστημιακή Περιφέρεια της Μαδρίτης / 2026 University Entrance Examinations, University District of Madrid

Πηγή / Source: <https://www.uc3m.es/ss/Satellite/evau/es/TextoMixta/1371381890886/>

Η εξέταση αποτελείται από τέσσερα ερωτήματα. Τα γνωστικά πεδία από τα οποία προέρχονται τα ερωτήματα είναι Βιολογία, Φυσική και Χημεία. Οι μαθητές καλούνται να απαντήσουν στο πρώτο ερώτημα και να επιλέξουν να απαντήσουν μία από τις δύο προσφερόμενες επιλογές για καθένα από τα υπόλοιπα ερωτήματα. Η διάρκεια της εξέτασης είναι 90 λεπτά.

The examination consists of four questions. The questions are drawn from Biology, Physics, and Chemistry. Students must answer the first question and choose one of the two provided options for each of the remaining questions. The exam duration is 90 minutes.

uc3m Universidad Carlos III de Madrid	UNIVERSIDADES PÚBLICAS DE LA COMUNIDAD DE MADRID PRUEBA DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD Curso 2025-2026 MATERIA: CIENCIAS GENERALES	A
<u>INSTRUCCIONES GENERALES Y CALIFICACIÓN</u> El examen consta de 4 preguntas La primera pregunta es un ejercicio obligatorio. En las preguntas 2, 3 y 4 habrá que elegir y responder una de las dos opciones. TIEMPO Y CALIFICACIÓN: 90 minutos. Cada pregunta se califica con 2,5 puntos.		

Pregunta 1.

En las sociedades desarrolladas y en algunos países emergentes, las enfermedades de la opulencia afectan a gran parte de la población mayor de cuarenta años y, últimamente están amenazando a nuestros hijos. Nuestros genes juegan un papel fundamental en el desarrollo de estas enfermedades; muchas de ellas proceden de la incompatibilidad entre el diseño evolutivo de nuestro organismo y el uso inadecuado que de él hacemos. Se ha dicho que somos hijos del hambre, ya que nuestra especie tuvo que adaptarse a cientos de miles de años de penuria alimentaria. La evolución fue posible gracias a la acumulación de una serie de mutaciones ventajosas que en conjunto se denominan el *genotipo ahorrador*. Estos genes hoy, en una época de abundancia permanente, pueden ser responsables de la obesidad y de las enfermedades de la opulencia (síndrome metabólico y enfermedades relacionadas).

Modificado de: El mono obeso. José Enrique Campillo Álvarez (2004).

- En el texto se hace referencia a la obesidad. Indique si se trata de una enfermedad infecciosa o no y explique por qué (0,4 puntos).
- Cite dos ejemplos más de cada tipo (enfermedades infecciosas y no infecciosas) e indique cuáles estarían relacionadas con la obesidad (enfermedades de la opulencia) y por qué (1,2 punto).
- Explique qué quiere decir el autor con el "genotipo ahorrador" (0,3 puntos).
- Además de factores genéticos, cite tres factores que puedan contribuir a aumentar la obesidad o a disminuirla (0,6 puntos).

Pregunta 2A.

Imagine una enfermedad recesiva ligada al cromosoma X en el que las mujeres son portadoras. Suponga que un hombre no enfermo tiene hijos con una mujer portadora.

- Haga un esquema del cruzamiento (0,5 puntos).
- Indique el porcentaje de hijas normales y de portadoras y el de hijos normales y el de los que padezcan la enfermedad (1 punto).
- Ponga un ejemplo de una enfermedad de este tipo (0,2 puntos)
- Explique cuál es la diferencia entre fenotipo y genotipo. Ponga un ejemplo reflejado en el cuadro de cruzamiento del apartado a (0,8 puntos).

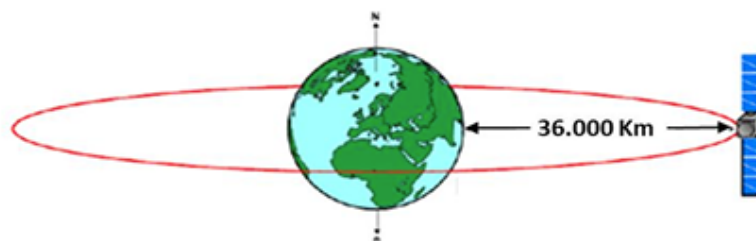
Pregunta 2B.

La síntesis de proteínas se produce en el interior celular mediante la unión de los aminoácidos de uno en uno. El aminoácido que se incorpora en cada paso de la síntesis de una proteína corresponde al indicado por la secuencia de nucleótidos del ADN, conforme al denominado código genético que establece qué triplete de nucleótidos codifica para cada aminoácido.

- Mencione cómo se denomina la estructura celular/orgánulo compuesta por dos subunidades en la que se desarrolla el proceso de síntesis de proteínas. (0,5 puntos)
- Nombre los tres tipos de ARN que participan en el proceso de síntesis proteica, y señale la función de cada uno de ellos. (1,8 puntos)
- ¿Cómo se denomina también el proceso de síntesis de proteínas a partir de ARN? (0,2 puntos)

Pregunta 3A.

Desde los años 60, los satélites geoestacionarios han permitido las telecomunicaciones, la previsión meteorológica y la observación de la Tierra. Un satélite geoestacionario se mueve alrededor del planeta describiendo una órbita circular en el plano del ecuador. Su periodo de revolución coincide con el de rotación de la Tierra, es decir tarda 24 h en completar una vuelta alrededor de la Tierra, por lo que siempre se mantiene sobre el mismo punto del planeta. En la figura se representa la órbita geoestacionaria de un satélite de masa $m = 1,2 \times 10^3$ Kg respecto a la Tierra. La masa de la Tierra es de $M = 5,97 \times 10^{24}$ Kg.

- Enumere las cuatro fuerzas fundamentales de la naturaleza y describa brevemente cómo actúa cada una de ellas (1,2 puntos).
- Calcule la fuerza gravitatoria con la que la Tierra atrae al satélite teniendo en cuenta que la constante de gravitación universal vale $G = 6,67 \times 10^{-11} \text{ Nm}^2/\text{kg}^2$. Puede despreciar el radio de la Tierra. ¿La fuerza calculada es atractiva o repulsiva? Indique el resultado con notación científica (0,8 puntos).
- Ahora el satélite deja de ser geoestacionario y tarda dos días en dar la vuelta a la Tierra. Razone si su velocidad angular aumenta o disminuye y en qué proporción con respecto al satélite geoestacionario (0,5 puntos).

Pregunta 3B.

Una persona empuja una caja de 20 kg sobre una superficie horizontal. El coeficiente de rozamiento cinético entre la caja y el suelo es $\mu = 0,2$. La persona aplica una fuerza constante de 60 N en dirección horizontal. Se toma $g = 9,8 \text{ m/s}^2$.

- Dibuje el diagrama de fuerzas que actúan sobre la caja (0,4 puntos).
- Calcule la fuerza de rozamiento que actúa sobre la caja (0,8 puntos).
- Calcule la fuerza resultante y explique qué ocurriría con el movimiento de la caja si la persona dejara de empujarla (0,8 puntos).
- Calcule la desaceleración que tendría la caja si la persona dejara de empujarla (0,5 puntos).

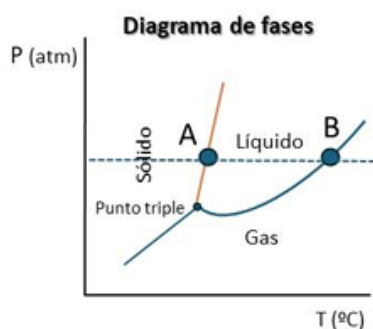
Pregunta 4A.

Resuelva las siguientes cuestiones:

- Explique brevemente en qué consisten los enlaces iónico, covalente y metálico. Mencione una propiedad característica de las sustancias con estos enlaces (0,6 puntos).
- Dibuje el diagrama de Lewis de la molécula de agua (H_2O). Explique cómo se aplica la regla del octeto en esta molécula (0,6 puntos).
- Defina qué es un puente de hidrógeno e indique un ejemplo de molécula que lo contenga (0,7 puntos).
- Defina reacción exotérmica y endotérmica y ponga un ejemplo de cada una (0,6 puntos).

Pregunta 4B.

La figura muestra el diagrama de fases del CO_2 . Responda a las siguientes cuestiones:

Fuente: Modificado de <https://pir2.forumeiros.com/t26362-diagrama-de-fases>

- Si se mantiene constante la temperatura, ¿qué variable hay que modificar y cómo para convertir el CO_2 gaseoso en líquido? (0,2 puntos)
- Para un determinado valor de presión ¿Cómo se denominan los fenómenos que ocurren en los puntos A y B si hacemos aumentar la temperatura? ¿Y si la hacemos descender? (0,4 puntos).
- ¿A qué se llama calor específico de una sustancia? (0,7 puntos).
- Calcule el calor necesario para que 0,5 L de CO_2 pasen de 25°C a 75°C (1,2 puntos):
Datos: $C_e(\text{CO}_2) = 849 \text{ J} \cdot \text{kg}^{-1} \cdot \text{K}^{-1}$ densidad (CO_2) = $1,9 \cdot 10^{-3} \text{ kg/L}$

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων – Ανεξάρτητη Αρχή
National Exams Organization – Independent Authority

ISBN 978-618-87579-2-9